

Skatteförfarande och folkbokföring

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om skatteförfarande och folkbokföring.

I motionerna om skatteförfarande finns ett flertal förslag som gäller frågan om att synliggöra skatter och avgifter och frågan om att en arbetsgivare ska lämna en månadsuppgift i stället för en årlig kontrolluppgift.

Andra förslag gäller F-skatt och anmälningsplikt för utländska företag, Ung Företagsamhet, beloppsgränsen för beskattning och kontrolluppgift, deklarationsfrågor, bl.a. frågan om tyst godkännande av deklaration samt frågan om att införa en möjlighet för frivillig inbetalning av skatt.

Ytterligare förslag gäller skatte- och avgiftskontroll. De handlar bl.a. om en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartjobb och social dumpning samt om förstärkta insatser mot skattefusk. En rad förslag gäller reglerna om certifierade kassaregister, personalliggare och personligt betalningsansvar för ett bolags företrädare.

Utskottet behandlar vidare förslag som rör reglerna om anstånd med att betala skatt och ersättning för kostnader i skattemål samt förslag om minskad skatteadministration för företag, skatteavtal, skatteflyktslagen och betalning av skatt vid delårsboende.

Motionerna om folkbokföring gäller felaktiga folkbokföringar, falska adressändringar och adressändring vid utlandsflytt, barn som tillbringar lika mycket tid på två adresser, kvarskrivning vid flytt till äldreboende, könsneutrala personnummer, en översyn av systemet med samordningsnummer och skydd för våldsutsattas personuppgifter.

I betänkandet finns 16 reservationer (M, SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Cirka 90 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Utskottets överväganden	8
Synliga skatter och avgifter	8
Månadsuppgift	13
F-skatt och näringsverksamhet	15
Ung Företagsamhet	21
Beloppsgränserna för beskattning och kontrolluppgift	22
Deklarationen	24
Frivillig inbetalning av skatt	25
Skatte- och avgiftskontroll	27
Certifierade kassaregister	31
Personalliggare	35
Personligt betalningsansvar	36
Anstånd	38
Ersättning för kostnader i skattemål	39
Minskad skatteadministration	40
Bilaterala skatteavtal	42
Skatteflyktslagen	43
Betaling av skatt vid delårsboende	46
Folkbokföring på rätt adress	47
Folkbokföring av barn på två adresser	50
Folkbokföring vid särskilt boende	51
Folkbokföring i samband med ändrad könstillhörighet	52
Personnummer och samordningsnummer	53
Skydd för folkbokföringsuppgifter	57
Reservationer	60
1. Synliga skatter och avgifter, punkt 1 (KD)	60
2. Månadsuppgift, punkt 2 (M, C, L, KD)	61
3. Månadsuppgift, punkt 2 (V)	62
4. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 3 (V)	63
5. Skatte- och avgiftskontroll, punkt 8 (V)	64
6. Certifierade kassaregister, punkt 9 (C)	65
7. Personalliggare, punkt 10 (V)	66
8. Personligt betalningsansvar, punkt 11 (KD)	67
9. Anstånd, punkt 12 (KD)	67
10. Ersättning för kostnader i skattemål, punkt 13 (KD)	68
11. Minskad skatteadministration, punkt 14 (M, C, L, KD)	68
12. Bilaterala skatteavtal, punkt 15 (SD)	69
13. Folkbokföring av barn på två adresser, punkt 19 (KD)	71
14. Folkbokföring i samband med ändrad könstillhörighet, punkt 21 (V)	72
15. Personnummer och samordningsnummer, punkt 22 (V)	73
16. Skydd för folkbokföringsuppgifter, punkt 23 (M, C, L, KD)	75
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	76
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	76

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Synliga skatter och avgifter

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:47 av Jonas Jacobsson Gjörtlér (M),

2015/16:87 av Jonas Jacobsson Gjörtlér (M),

2015/16:97 av Fredrik Eriksson (SD),

2015/16:227 av Erik Ottoson (M),

2015/16:741 av Staffan Danielsson och Anders Ahlgren (båda C),

2015/16:790 av Said Abdu (FP) yrkandena 1 och 3,

2015/16:1066 av Ida Drougge och Erik Bengtzboe (båda M),

2015/16:1070 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:1208 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkande 3,

2015/16:1232 av Jenny Petersson och Ida Drougge (båda M),

2015/16:1394 av Fredrik Schulte (M),

2015/16:1454 av Johan Nissinen (SD),

2015/16:1772 av Lisbeth Sundén Andersson och Sotiris Delis (båda M),

2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 5,

2015/16:2457 av Kristina Yngwe (C),

2015/16:2609 av Sofia Fölster (M) yrkande 2,

2015/16:2658 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2858 av Aron Modig (KD) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 2,

2015/16:2906 av Paula Bieler och Markus Wiechel (båda SD) yrkandena 1–4,

2015/16:2926 av Lena Asplund (M),

2015/16:2949 av Lotta Olsson och Ulrika Karlsson i Uppsala (båda M) och

2015/16:3064 av Martin Kinnunen (SD).

Reservation 1 (KD)

2. Månadsuppgift

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 2,

2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 1 och

2015/16:2242 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD).

Reservation 2 (M, C, L, KD)

Reservation 3 (V)

3. F-skatt och näringsverksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:356 av Teres Lindberg (S),

2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2015/16:468 av Teres Lindberg (S),
 2015/16:816 av Annelie Karlsson (S) yrkandena 1–4,
 2015/16:1477 av Robert Hannah (FP) och
 2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 3.

Reservation 4 (V)

4. Ung Företagsamhet

Riksdagen avslår motion
 2015/16:1108 av Said Abdu (FP) yrkande 3.

5. Beloppsgränserna för beskattning och kontrolluppgift

Riksdagen avslår motion
 2015/16:1518 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

6. Deklarationen

Riksdagen avslår motionerna
 2015/16:146 av Per-Arne Håkansson (S),
 2015/16:305 av Per-Arne Håkansson (S) och
 2015/16:3078 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3.

7. Frivillig inbetalning av skatt

Riksdagen avslår motionerna
 2015/16:42 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M) och
 2015/16:1228 av Jenny Petersson (M).

8. Skatte- och avgiftskontroll

Riksdagen avslår motionerna
 2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 1 och
 2015/16:843 av Hanna Westerén m.fl. (S).

Reservation 5 (V)

9. Certifierade kassaregister

Riksdagen avslår motionerna
 2015/16:895 av Penilla Gunther (KD),
 2015/16:1063 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
 2015/16:1127 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
 2015/16:1142 av Annicka Engblom m.fl. (M),
 2015/16:2289 av Lars-Axel Nordell (KD),
 2015/16:2468 av Gunilla Nordgren (M),
 2015/16:2566 av Finn Bengtsson m.fl. (M),
 2015/16:2974 av Penilla Gunther (KD) och
 2015/16:3012 av Per Åsling m.fl. (C).

Reservation 6 (C)

10. Personalliggare

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1116 av Borianana Åberg och Annicka Engblom (båda M) och
2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 2.

Reservation 7 (V)

11. Personligt betalningsansvar

Riksdagen avslår motion

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 8 (KD)

12. Anstånd

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2633 av Maria Malmer Stenergard (M) yrkande 1 och

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 5.

Reservation 9 (KD)

13. Ersättning för kostnader i skattemål

Riksdagen avslår motion

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 10 (KD)

14. Minskad skatteadministration

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2244 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) och

2015/16:3081 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Reservation 11 (M, C, L, KD)

15. Bilateral skatteavtal

Riksdagen avslår motion

2015/16:1624 av Olle Felten m.fl. (SD).

Reservation 12 (SD)

16. Skatteflyktslagen

Riksdagen avslår motion

2015/16:1395 av Fredrik Schulte (M).

17. Betalning av skatt vid delårsboende

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:282 av Lars Tysklind och Emma Carlsson Löfdahl (båda FP),

2015/16:1962 av Fredrik Christensson och Anders Ahlgren (båda C) och

2015/16:2940 av Hans Wallmark (M).

18. Folkbokföring på rätt adress

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1865 av Catharina Bråkenhielm (S),

2015/16:1945 av Lars-Arne Staxäng och Margareta Cederfelt (båda M)

och

2015/16:2954 av Hans Wallmark (M).

19. Folkbokföring av barn på två adresser

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:932 av Rickard Nordin (C) och

2015/16:2569 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 34.

Reservation 13 (KD)

20. Folkbokföring vid särskilt boende

Riksdagen avslår motion

2015/16:1200 av Mikael Cederbratt (M).

21. Folkbokföring i samband med ändrad könstillhörighet

Riksdagen avslår motion

2015/16:49 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 10.

Reservation 14 (V)

22. Personnummer och samordningsnummer

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:49 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 14,

2015/16:327 av Anna Wallén (S),

2015/16:1100 av Ewa Thalén Finné (M) och

2015/16:2927 av Jan R Andersson (M).

Reservation 15 (V)

23. Skydd för folkbokföringsuppgifter

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2431 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 22 och

2015/16:2645 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 5.

Reservation 16 (M, C, L, KD)

Stockholm den 3 mars 2016

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Niklas Wykman (M), Sara Karlsson (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M), David Lång (SD), Mats Persson (L), Daniel Sestrajcic (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S) och Olle Felten (SD).

Redogörelse för ärendet

I ärendet behandlar utskottet de motioner från den allmänna motionstiden hösten 2015 som rör skatteförfarande och folkbokföring. Motsvarande motioner behandlades under förra riksmötet i betänkande 2014/15:SkU20 Skatteförfarande och folkbokföring.

Motionsyrkandena återges i förteckningen över behandlade förslag (se bilagan).

Riksdagen har under höstens arbete på detta skatteområde godkänt informationsutbytesavtal med Niue, Brunei, Guatemala, Vanuatu och ett skatteavtal med Storbritannien och Nordirland. Riksdagen har vidare antagit förslag om skattetillägg och skattebrott för att stärka rättssäkerheten, om begränsad skattefrihet för utdelning och nya bestämmelser mot skatteflykt i fråga om kupongskatt, om en global standard för automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton, om behandlingen av personuppgifter och regleringen av id-kortsverksamheten hos Skatteverket samt förslag om att avskaffa skattenämnder inom fastighetstaxeringen.

Under höstens beredning av statsbudgeten för 2016 (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, ytr. 2015/16:SkU1y) antog riksdagen förslag om höjda försenings- och kontrollavgifter enligt skatteförfarandelagen.

Folkpartiet liberalerna bytte namn till Liberalerna under sitt landsmöte den 20–22 november 2015.

Utskottets överväganden

Synliga skatter och avgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag bl.a. om olika sätt att synliggöra skatter och avgifter för att öka medborgarnas kunskap om nivån på skatteuttaget och vad skatterna används till.

Jämför reservation 1 (KD).

Motionerna

I motion 2015/16:47 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M) anføres att öppenhet och transparens ökar förståelsen för hur samhället fungerar och är utformat. I dag vet en stor del av medborgarna inte hur mycket av deras löneutrymme som går till skatter och avgifter – i synnerhet gäller det arbetsgivaravgifterna. Enligt motionen bör redovisning av arbetsgivaravgiften på lönespecifikationen vara obligatorisk.

I motion 2015/16:87 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M) anføres vidare att ökad konsumentupplysning genom öppenhet och transparens ökar förståelsen för hur samhället fungerar och är utformat. Dolda skatter minskar insikten om vad man faktiskt betalar till staten när man handlar. Att i butiken synliggöra och redovisa hur momsplåset ser ut ökar transparensen och medvetenheten hos svenska konsumenter. Därför bör enligt motionären även en prisuppgift exklusive moms tydligt framgå i prisinformationen för konsumenterna.

I motion 2015/16:97 av Fredrik Eriksson (SD) sägs att på de flesta lönespecifikationer kan den avdragna preliminärskatten utläsas men inte tillkommande arbetsgivaravgifter. Konsumentkvitton redovisar mervärdesskatten separat men inte ingående punktskatter för exempelvis bränsle, alkohol eller tobak. Allt detta kan bidra till att upprätthålla ett sken av att det totala skatteuttaget skulle vara lägre än vad det egentligen är. Motionären föreslår att samtliga skatteuttag alltid ska redovisas i anslutning till varje transaktion.

Enligt motion 2015/16:227 av Erik Ottoson (M) bör det vara självklart att samtliga lönekostnader, skatter och avgifter finns upptagna för såväl arbetsgivare som arbetstagare i exempelvis lönespecifikationer. Även andra skatter förefaller dolda. Skatten på koldioxid, alkohol, tobak osv. är inte alltid lätta att återfinna när man införskaffar produkter med sådan skatteplikt. Även i ytterligare fall förekommer vad man skulle kunna kalla för dolda skatter. För att upprätthålla trovärdigheten i skatteuttaget och transparensen gentemot skattebetalarna bör skatteuttaget enligt motionären synliggöras.

I motion 2015/16:741 av Staffan Danielsson och Anders Ahlgren (båda C) anføres att det är viktigt att synliggöra det totala skatetrycket. Många skatter är för de enskilda löntagarna dolda, t.ex. arbetsgivaravgiften. Ett lönebesked med

information om bruttolön, inklusive alla skatter och avgifter, för såväl arbetsgivaren som den enskilde är ett utmärkt sätt att synliggöra det faktiska skattetrycket på arbete och arbetsinkomster. Staten och det allmänna borde som arbetsgivare föregå med gott exempel.

I motion 2015/16:790 av Said Abdu (FP) yrkande 1 föreslås att det införs ett krav på att Skatteverket ska ange hur mycket ett företag har betalat i skatt under inkomståret. De flesta företag sköter sin ekonomi och betalar sina skatter i tid. Det är hög tid att deras tillväxtskapande insatser och deras bistånd till statskassan visas på ett tydligt sätt för kunder och konsumenter. Skatteverket bör enligt motionären sammanställa den skatt som ett företag bidragit med under året och redovisa den på företagets skattekonto. Vidare bör den presenteras sökbar på webbplatsen så att kunder och konsumenter kan se företagets tillväxtskapande och stöd till samhällets utgiftsområden.

På samma sätt bör enligt samma motion varje löntagare upplysas om den skatt och de arbetsgivaravgifter som arbetsgivaren betalar för den anställde varje månad. Detta kan med fördel anges på arbetstagarens lönebesked eller på arbetstagarens inkomstdeklaration (yrkande 3).

I motion 2015/16:1066 av Ida Drougge och Erik Bengtzboe (båda M) anförts att trots att skatterna har stor inverkan på människors ekonomi har de flesta en dålig uppfattning om skatternas omfattning. Tydligare och klarare språkbruk, där avgifter som de facto är skatter också benämns som sådana, anser motionärerna skulle synliggöra skatterna och öka medvetenheten om hur mycket man betalar i skatt. Med anledning av detta bör regeringen tillsätta en utredning som tar fram förslag på hur skatterna kan bli mer synliga.

I motion 2015/16:1070 av Betty Malmberg (M) yrkande 1 framhålls att Riksrevisionen tidigare har rekommenderat regeringen att ge Skatteverket i uppdrag att informera allmänheten om jobbskatteavdraget. Det visar vilken betydelse Riksrevisionen tillmäter att allmänheten hålls informerad om ändringar i skattesystemet. Motionären menar med hänvisning till detta att allmänheten också bör upplysas om nivån på olika skatter, inklusive arbetsgivaravgifter och att resultatet av detta ska följas upp.

När det gäller löneskatterna bör enligt samma motion statliga myndigheter och verk gå i bräschen och se till att den avgift som arbetsgivaren betalar in för den enskilda löntagaren alltid anges på lönebeskeden (yrkande 2).

Enligt motion 2015/16:1208 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkande 3 bör regeringen se över möjligheten att verka för mer synliga skatter. Fler än nio av tio svenskar tror att de betalar lägre skatt än de faktiskt gör. Motionären anser att den demokratiska debatten blir snedvriden när väljarna inte känner till hur mycket skatt de egentligen betalar. När fler får kännedom om hur mycket de betalar i skatt kommer olika former av skatteslöseri antagligen att möta mer protester.

Enligt motion 2015/16:1232 av Jenny Petersson och Ida Drougge (båda M) behöver skattesystemet utvecklas mot en mer öppen och samlad redovisning av den enskildes löneskatter och de lagstadgade och avtalsenliga avgifter som arbetsgivaren betalar in. Enligt motionen bör regeringen överväga att se över

om och i vilken utsträckning det skulle öka arbetsgivarnas administrativa börda att skriva ut bruttolönen innan både de indirekta och de direkta skatterna är dragna på lönespecifikationen.

Även i motion 2015/16:1394 av Fredrik Schulte (M) sägs att svenskar i allmänhet har låg medvetenhet om de höga skatterna och att den viktigaste förklaringen till detta troligen är skatternas osynlighet. Sedan källskattesystemets införande dras inkomstskatten direkt på lönebeskedet. Den vanliga löntagaren upplever därför bara nettointkomsten som varje månad betalas in på hans eller hennes bankkonto. Detta gör att den enskilde aldrig får en känsla för hur mycket man i realiteten betalar. Motionären anser att om källskattesystemet avvecklades skulle medvetenheten öka påtagligt.

I motion 2015/16:1454 av Johan Nissinen (SD) anförs att företagens lönekostnader är betydligt större än det som visas i lönespecifikationen. Om den totala lönekostnaden för en anställd skulle redovisas i lönespecifikationen skulle den anställde få en större förståelse för företagets kostnader.

I motion 2015/16:1772 av Lisbeth Sundén Andersson och Sotiris Delis (båda M) sägs att lönebeskeden skulle behöva innehålla en specifikation över alla skatter och avgifter som är förknippade med en löneutbetalning. Allt annat är att försöka lura arbetstagarna och omedvetandegöra dem om hur mycket skatt som de facto betalas för deras arbete. Transparensen och arbetstagarens insyn bör, föreslår motionärerna, omfatta alla arbetsgivare som betalar ut lön och ersättning för utfört arbete.

I kommittémotion 2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 5 anförs att arbetsgivaravgifterna bör anges på lönebeskedet för att tydliggöra för den enskilda löntagaren hur mycket skatt och sociala avgifter han eller hon betalar in. Uppgifterna bör omfatta såväl de lagstadgade avgifterna som de avgifter som avtalats med de fackliga organisationerna, s.k. avtalsförsäkringar och avtalspensioner. Vissa arbetsgivare inom både privat och offentlig sektor redovisar detta redan i dag, men de flesta löntagare får inte denna information. Den offentliga sektorn bör enligt motionen föregå med gott exempel och snarast synliggöra skatter och avgifter på lönebeskedet.

Även i motion 2015/16:2457 av Kristina Yngwe (C) påtalas att kunskapen är låg bland löntagare och allmänhet när det gäller nivån på t.ex. arbetsgivaravgiften. Detsamma gäller kunskapen om att det är små och medelstora företag som bygger välfärden. Ett mer transparent skattesystem och en tydligare redovisning av lönekostnaderna skulle skapa bättre förutsättningar för småföretagare och jobbskapare och en större förståelse för det kostnadsläge som råder.

Enligt motion 2015/16:2609 av Sofia Fölster (M) yrkande 2 är det inte konstigt att människor underskattar skattetrycket när bara en del skatter syns i lönekuvertet. Arbetsgivaravgifterna fungerar i dag som ett dolt påslag på inkomstskatten. Motionären vill omgående se över hur skattesystemet kan bli mer transparent och hur dolda skatter kan synliggöras för människor.

I motion 2015/16:2658 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 sägs att alldeles för få svenska löntagare är medvetna om att skattetrycket i Sverige har minskat

genom jobbskatteavdraget. Motionären vill ändra på detta genom att införa en direkt anvisning till jobbskatteavdraget på löntagares lönespecifikation. På samma sätt bör det visas på löntagares lönespecifikation om kommuner och landsting sänker eller höjer kommunalskatten.

Samma motionär föreslår att arbetsgivare ska uppmuntras att redovisa sociala avgifter på löntagares lönespecifikation (yrkande 2).

I motion 2015/16:2858 av Aron Modig (KD) yrkande 1 redovisas att flera studier visat att svenska folket inte vet hur mycket skatt som tas ut. En viktig orsak till detta är att stora delar av skattetrycket kan betecknas som dolt. Att det förhåller sig så är problematiskt av flera skäl. Det gör det svårare för medborgarna att bedöma om de får ut det som utlovats av de inbetalade skattepengarna, eftersom det helt enkelt är svårt att bedöma kvaliteten på en vara som man inte vet vad den kostar. Om stora delar av skatterna är dolda för medborgarna är det också svårare att bilda opinion för lägre skatter men samtidigt enklare att höja skatterna. Enligt motionen framhålls det ofta att offentliga arbetsgivare måste visa vägen och tydligare redovisa samtliga skatter och avgifter på lönebeskedet. Ett system där en arbetstagares lön, skatt och arbetsgivaravgift för ett ögonblick läggs på löntagarens bankkonto men där skatten och avgifterna lika snabbt försvinner därifrån är en annan tanke som brukar förekomma i diskussionen. Båda dessa förslag är enligt motionen bra.

I samma motion föreslås att alla som deklarerar elektroniskt bör få ett ”tack för skatten-sms” som bekräftelse och som innehåller information om den totala skatt som man bidragit med under året. Informationen bör omfatta all skatt på arbete men även andra skatter som direkt kan knytas till den enskilda personen. Om möjligt bör dessa sms även innehålla kort information om vad de inbetalda skattepengarna används till (yrkande 2).

I kommittémotion 2015/16:2865 Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 2 begärs att riksdagen ska ställa sig bakom det som anförs i motionen om att synliggöra skattetrycket.

I motion 2015/16:2906 av Paula Bieler och Markus Wiechel (båda SD) yrkande 1 anförs att om alla varor redovisade pris såväl inklusive som exklusive moms skulle varans egentliga värde effektivt tydliggöras. I likhet med att jämförelsepris på varor alltid ska redovisas bör prismärkning på varor alltid särredovisa pris inklusive respektive exklusive moms.

Enligt samma motion redovisas socialavgifterna endast på företagares sida. I och med att avgifterna innebär en merkostnad för att anställa bör dessa avgifter räknas som en del av lönen och också tydligt redovisas för arbetstagaren. Detta bör åtminstone ske sammanfattande när kontrolluppgifter lämnas till inkomstdeklarationen och i själva deklarationen samt i slutskattebeskedet (yrkande 2).

Enligt motionen vore det ännu bättre om socialavgifterna redovisades i varje lönebesked, precis som arbetsgivare i dag ska redovisa såväl netto- som bruttolön (yrkande 3).

Enligt samma motion bör även information om hur skattemedlen används vara tydlig och lättillgänglig. Varje slutskattebesked bör utöver totalsummor redovisa en ungefärlig fördelning av hur inbetald skatt fördelar sig över olika offentliga utgiftsområden. I och med att merparten av den skatt som enskilda betalar in går till kommuner fordras en utredning om hur en sådan redovisning kan ske (yrkande 4).

I motion 2015/16:2926 av Lena Asplund (M) sägs att en överväldigande majoritet tror att arbetsgivaravgifter primärt är en skatt på företagaren och inte på den anställde. En bidragande förklaring kan vara att blott en tredjedel av arbetsgivarna redovisar skatterna på lönebeskeden. Ett sätt att närma sig målet är att alla offentliga arbetsgivare blir skyldiga att redovisa de olika arbetsgivaravgifterna på lönebeskedet. I moderna lönesystem innebär det inte något merarbete. Enligt motionären är detta är ett steg mot att göra det svenska skattesystemet mer transparent.

Enligt motion 2015/16:2949 av Lotta Olsson och Ulrika Karlsson i Uppsala (båda M) är öppenhet i skattesystemet viktigt för att skapa både legitimitet och insyn bland medborgarna. Det är inte uppenbart för alla att tre av fem skattekronor går till skatt eftersom skatten i stor utsträckning inte är synlig. Indirekta skatter som moms, arbetsgivaravgifter och punktskatter utgjorde 2014 över 26 procent av BNP. En stor del av de indirekta skatterna utgörs av arbetsgivaravgiften som betalas in av arbetsgivarna och läggs ovanpå lönen. Statliga myndigheter borde föregå med gott exempel och börja redovisa arbetsgivaravgifterna i lönespecifikationerna.

Enligt motion 2015/16:3064 av Martin Kinnunen (SD) visar en nyligen publicerad undersökning från Svenskt Näringsliv att allmänheten tror att skatteuttaget i Sverige ligger på omkring 34 procent. De tycks därmed leva i tron att arbetsgivaravgifterna inte är en skatt på arbete. Det är därför viktigt att skatteuttaget på ett bättre sätt åskådliggörs för befolkningen. Ett första steg är att göra det obligatoriskt att inkludera summan av betalda arbetsgivaravgifter samt avtalsförsäkringar och avtalspensioner på alla lönebesked.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas syn när det gäller principen att uttaget av skatt och avgifter bör vara synligt för var och en så att alla blir medvetna om skatteuttagets nivå. Utskottet ser därför positivt på att företag och myndigheter informerar om uttaget av arbetsgivaravgifter m.m. på lönebesked och i andra sammanhang. Utskottet delar även synpunkten att skattebetalarna bör vara välinformerade om vad skatterna används till.

Utskottet är positivt till att Skatteverket genom olika informationsinsatser ökar medvetenheten hos löntagarna om vad som finansieras via skatten och om de avgifter som arbetsgivaren betalar; utskottet vill inte utesluta att det i framtiden kan bli möjligt att arbetsgivaravgifter kan redovisas för den enskilde. I dagsläget är det svårt att lämna en exakt uppgift i varje enskilt fall eftersom avgifterna inte tas ut särskilt för varje löntagare.

I sammanhanget bör det påpekas att det inte finns något som hindrar att arbetsgivare i t.ex. lönebeskeden ger sina anställda relevant information om såväl skatter som löneavgifter. Löneprogram kan lätt anpassas så att detta är möjligt. Utskottet är positivt till att detta förfaringssätt blir vanligt på arbetsmarknaden. Det finns heller inte något som hindrar att företag synliggör moms och punktskatter i sina prisuppgifter.

Även om utskottet således anser att det är värdefullt om skatteuttaget kan göras synligt för den enskilda skattebetalaren är utskottet inte berett att gå så långt att utskottet tillstyrker att arbetsgivare och företag ska ha en lagstadgad skyldighet att lämna den önskade informationen till sina anställda eller kunder. Det finns enligt utskottets mening anledning att vara försiktig med att införa tvingande regler som innebär att företagens och myndigheternas administrativa börda ökar.

Förslaget att överföra betalningsansvaret för preliminärskatt från arbetsgivare till arbetstagare för att synliggöra skatterna är heller inte något utskottet är berett att ställa sig bakom. Utskottet ser inte någon anledning att se över källskattesystemet.

Utskottet avstyrker motionerna.

Månadsuppgift

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om tillkännagivanden om att regeringen ska återkomma med förslag om att uppgifter om anställdas löner och skatter ska lämnas månadsvis.

Jämför reservationerna 2 (M, C, L, KD) och 3 (V).

Bakgrund

Regeringen tillkallade den 8 oktober 2009 en särskild utredare för att ta fram ett förslag om att arbetsgivare m.fl. skulle lämna uppgift om lön och skatteavdrag på arbetstagnivå varje månad (månadsuppgift) till den myndighet som utredaren ansåg lämplig.

Utredningen, som tog namnet Månadsuppgiftsutredningen, överlämnade i april 2011 betänkandet Månadsuppgifter – snabbt och enkelt (SOU 2011:40).

Utredningen föreslog nya regler om månadsuppgift. Dessa innebar att uppgift om utgiven ersättning och förmån som utgjorde intäkt i inkomstslaget tjänst skulle lämnas varje månad. Månadsuppgiften skulle innehålla de uppgifter som enligt gällande regler lämnas i den årliga kontrolluppgiften. Månadsuppgiften skulle också innehålla vissa andra uppgifter. Om ersättningen avsåg annan tid än den aktuella månaden skulle detta t.ex. anges. Uppgiftslämnaren skulle då också ange vilken period ersättningen avsåg. Den årliga kontrolluppgiften för intäkt i inkomstslaget tjänst skulle tas bort.

Kontrolluppgift om inkomster i inkomstlagen näringsverksamhet och kapital skulle enligt utredningens förslag även i fortsättningen lämnas en gång per år.

Uppgifterna skulle lämnas elektroniskt med hjälp av en e-tjänst och e-legitimation. Det skulle dock finnas möjlighet till dispens från skyldigheten att lämna uppgifterna elektroniskt. Det föreslogs att Skatteverket skulle vara mottagare av månadsuppgifterna.

De uppgifter som lämnats av en uppgiftslämnare under en månad skulle enligt utredningen ligga till grund för arbetsgivardeklarationen. Vid det elektroniska deklarationsförfarandet skulle Skatteverkets e-tjänst summera de uppgifter som lämnats av en viss arbetsgivare eller uppgiftslämnare. Summan av dessa uppgifter skulle anges i den elektroniska skattedeklarationen. Skatteverket skulle överföra underlaget för skattedeklaration till uppgiftslämnaren för underskrift.

Utredningen har remissbehandlats men har inte lett till att något lagförslag har lämnats.

Riksdagen riktade den 23 januari 2013 ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma med ett förslag om månadsuppgifter om anställdas löner och skatter med ikraftträdande den 1 januari 2014 (bet. 2012/13:SkU14).

Parlamentariska socialförsäkringsutredningen har i sitt slutbetänkande SOU 2015:21 Mer trygghet och bättre försäkring i stället för tidigare komplicerade förslag till månadsuppgifter föreslagit att arbetsgivare varje månad ska rapportera e-inkomst för anställda enligt kontantprincipen, företrädesvis genom digital överföring från lönesystem.

Motionerna

I motion 2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 2 sägs att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om individuell redovisning av skatter och arbetsgivaravgifter. Genom att koppla inbetalningarna till enskilda individer försvåras fusk och ohederlig hantering. Den anställda kan på detta sätt också få möjlighet att kontrollera att hens skatter och avgifter betalas in på ett korrekt sätt. I betänkandet Månadsuppgifter – snabbt och enkelt (SOU 2011:40) presenterades ett förslag med innebörden att arbetsgivare ska redovisa utbetalningar och skatteavdrag per individ och månad. Motionärerna påminner om att riksdagen i januari 2013 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma med ett förslag med den innebörden. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma till riksdagen i frågan.

I motion 2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 1 anförs att arbetsgivaravgifter och källskatter bör redovisas på individnivå. En positiv effekt av en sådan förändring är att den anställde själv kan kontrollera att lön och skatt redovisats till Skatteverket.

I kommittémotion 2015/16:2242 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) anförs att arbetsmarknaden förändras och att det är viktigt för såväl den enskildes trygghet som värmandet av skattebasen att myndigheter kan utföra sitt tillsynsarbete på ett tillfredsställande vis. Enligt nuvarande regler lämnas en

kontrolluppgift om intäkt i inkomstslaget tjänst en gång per år. Detta blir otillräckligt när arbetstillfällena, arbetstagare och företag är mer rörliga än tidigare. Motionärerna vill i stället att kontrolluppgifterna ska lämnas på månadsbasis och även synliggöras på månadsbasis för såväl kontrollmyndighet som arbetstagare. Det är viktigt att även privatpersoner och inte bara kontrollmyndigheter får ta del av uppgifter som angår dem själva. På så sätt ökar såväl egenkontrollen som tillsynsmyndigheternas kontrollmöjligheter. Motionärerna framhåller att rätt använd information kan användas för effektivare kontroller, vilket minskar belastningen för det kontrollerade företaget.

Utskottets ställningstagande

Skatteverket föreslog i en skrivelse till regeringen den 1 februari 2016 (Dnr 1 31 29254–16/113) att regeringen vidtar åtgärder för att göra det möjligt att månadsvis inhämta uppgifter om utbetald ersättning för arbete per betalningsmottagare genom att uppgifterna ska lämnas i arbetsgivardeklarationen. Förslagets bakgrund och nödvändiga lagändringar framgår av Skatteverkets promemoria 2016-02-01 Uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen.

Utskottet förväntar sig att regeringen återkommer med ett förslag i enlighet med riksdagens tillkännagivande och finner inte någon anledning att göra något uttalande i frågan med anledning av motionerna.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

F-skatt och näringsverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en översyn av F-skatteförändringen 2009, om möjligheten att registrera utländska företag, om tidsbegränsad F-skatt, om åtgärder för att försvåra användningen av F-skatt i kriminell verksamhet och om att medborgare bör tilldelas F-skattsedel vid födseln eller när uppehållstillstånd ges.

Jämför reservation 4 (V).

Bakgrund

Näringsverksamhet

Med näringsverksamhet avses enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Med yrkesmässigt menas att verksamheten bedrivs varaktigt och med vinstsyfte. Verksamheten ska således kännetecknas av varaktighet, vinstsyfte och självständighet. Vid bedömningen av om en uppdragstagares verksamhet bedrivs självständigt ska det särskilt beaktas vad som avtalats med

uppdragsgivaren, i vilken omfattning uppdragstagaren är beroende av uppdragsgivaren och i vilken omfattning uppdragstagaren är inordnad i uppdragsgivarens verksamhet.

Den uttryckliga bestämmelsen om hur bedömningen av en verksamhets självständighet ska göras infördes den 1 januari 2009 och syftar till att göra det möjligt för fler att få F-skatt (prop. 2008/09:62, bet. 2008/09:SkU18).

I praxis har den s.k. avbytardomen (RÅ 2001 ref. 25) lett till att fler sökande anses bedriva näringsverksamhet. Rättsfallet rörde frågan om huruvida verksamhet som avbytare inom jordbruket kunde anses tillräckligt självständigt bedriven för att ses som näringsverksamhet. Domen tar inte enbart fasta på de omständigheter som finns när det gäller avbytarverksamhet utan beskriver i huvuddrag problematik och praxis vid gränsdragningen mellan näringsverksamhet och tjänst. Domen bidrog till att man lämnade synen att vissa yrkeskategorier alltid anses som arbetstagare. Hur verksamheten faktiskt bedrivs har i stället fått en mer avgörande betydelse vid bedömningen av om näringsverksamhet bedrivs eller inte.

Skatteverket har i ett ställningstagande (Skatteverket 2008-12-11, dnr 131 751308-08/111) förtydligat hur en ansökan om F-skatt bör bedömas efter de förändringar som genomfördes den 1 januari 2009 för att göra det möjligt för fler att få F-skatt. I ställningstagandet klargörs att exempelvis följande kategorier kan anses bedriva näringsverksamhet:

- Den som hyr ut sig själv för kortare uppdrag (kortare än två månader) till flera olika uppdragsgivare i syfte att ersätta ordinarie anställda till följd av tillfälliga behov av arbetskraft, t.ex. på grund av sjukfrånvaro eller arbetstoppar, kan anses bedriva näringsverksamhet förutsatt att det framgår att det är uppdragstagarens avsikt att bedriva uthyrningsverksamheten som näringsverksamhet. Detta gäller även om förmedlingen av uppdragstagaren sker via ett bemanningsföretag.
- En säljare som arbetar på provisionsbasis och som har sitt tjänsteställe i bostaden eller i egen lokal kan anses bedriva näringsverksamhet eftersom han eller hon inte är inordnad i verksamheten.
- Dagbarnvårdare som tar hand om andras barn (regelmässigt tre barn eller fler) kan anses uppfylla kraven på näringsverksamhet om tillsynen sker i egen regi.
- Konsulter, t.ex. ekonomi- eller it-konsulter, som påbörjar sin näringsverksamhet med bara enstaka kunder och där den tidigare arbetsgivaren är en av kunderna kan anses bedriva näringsverksamhet förutsatt att det handlar om avgränsade uppdrag.
- Arbete som styrelseledamot, som inte är hänförligt till eget eller närståendes ägande i bolaget, bör kunna utgöra näringsverksamhet, antingen som ett led i en bedriven konsultverksamhet eller som egen verksamhetsgren om det fortlöpande finns minst tre sådana uppdrag.

Däremot kan, enligt Skatteverkets ställningstagande, även efter förändringen den 1 januari 2009 följande verksamheter inte anses uppfylla kraven på näringsverksamhet:

- En verksamhet som bygger på att man hyr ut sig själv för längre uppdrag i syfte att ersätta ordinarie anställda kan normalt inte anses uppfylla kraven för näringsverksamhet även om parterna kommit överens om att uppdragstagaren ska utföra arbetet som näringsidkare. Det kan exempelvis gälla lärarvikarier, vikarierande sjukvårdspersonal eller chaufförer som ställer sin arbetskraft till förfogande till en och samma uppdragsgivare för en längre tid (två månader eller mer).
- En verksamhet som bygger på att man hyr ut sig själv för kortare uppdrag räknas inte som näringsverksamhet om det sker till endast enstaka uppdragsgivare.
- En barnflicka eller au pair som arbetar åt en familj och utför merparten av arbetet i familjens bostad kan inte anses bedriva näringsverksamhet.

I de fall där det klart framgår att uppdragstagaren är beroende av uppdragsgivaren och inordnad i uppdragsgivarens verksamhet på liknande sätt som uppdragsgivarens ordinarie personal kan kravet på näringsverksamhet inte anses vara uppfyllt trots att partsviljan ger uttryck för att den beskrivna verksamheten ska utgöra näringsverksamhet.

Våren 2012 anförde riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen att det fanns skäl att göra en förutsättningslös utvärdering av effekten av det förändrade näringsbegreppet. När fler får möjlighet att vara näringsidkare behöver konsekvensen för skatteuppbörden belysas. Effekterna på arbetsmarknaden, arbetstagarens ställning och företagandets villkor bör också ingå i en sådan utvärdering. Utvärderingen bör bedrivas skyndsamt (bet. 2011/12:SkU17).

Skatteverket lämnade den 10 oktober 2013 (dnr 131-165148-13/113) en rapport till regeringen om effekterna av det förändrade näringsbegreppet. I rapporten anføres bl.a. följande.

Av utvärderingen har framkommit att Skatteverkets tillämpning av reglerna började förändras i en mindre restriktiv riktning flera år innan lagändringen genomfördes. En anledning till detta var ett antal domar som signalerade att näringsbegreppet tolkades väl snävt i vissa avseenden. Som en följd av dessa domar utfärdade Skatteverket tydligare riktlinjer som innebar att kraven för att få F-skatt sänktes. En grupp som efter detta lättare fick F-skattsedel var personer som endast hade en eller ett fåtal uppdragsgivare. Samtidigt förändrades Skatteverkets arbetssätt även på andra sätt. Ett exempel på detta var att ansökningsförfarandet blev enklare, dels genom att färre uppgifter behövde lämnas i ansökan, dels genom att det infördes möjligheter att lämna ansökan elektroniskt.

När lagändringen kom hade således näringsbegreppet utvidgats pga. ändrad praxis och en annan tillämpning av Skatteverket. Enligt Skatteverkets uppfattning medförde lagändringen i sig ytterligare en utvidgning, som dock i sammanhanget kan betraktas som liten. Det handlar om personer vars verksamhet kännetecknas av korttidsuppdrag, t.ex. personer som hyr ut sin egen arbetskraft vid semestrar, sjukskrivningar och arbetstoppar.

Denna grupp nekades ofta F-skatt före lagändringen, men kom efter denna att innefattas i näringsbegreppet.

Sammanfattningsvis så skedde alltså ganska stora förändringar vid tilldelningen av F-skatt under åren före lagändringen. Förändringar som är att betrakta som en anpassning till den utveckling som skett inom näringslivet och på arbetsmarknaden, och som innebar att fler fick möjlighet att få F-skattsedel. När sedan lagändringen kom vidgades näringsbegreppet ytterligare, men i en omfattning som i sammanhanget kan betraktas som liten.

Godkännande för F-skatt

Skatteverket ska efter ansökan godkänna den som uppger sig bedriva eller ha för avsikt att bedriva näringsverksamhet i Sverige för F-skatt.

Detta gäller emellertid inte om

1. det finns skälig anledning att anta att näringsverksamhet varken bedrivs eller kommer att bedrivas
2. ansökan bara grundar sig på en delägars intäkter från ett svenskt handelsbolag
3. den sökande
 - de senaste två åren har brutit mot villkor som har meddelats eller på annat sätt missbrukat ett godkännande för F-skatt och missbruket inte är obetydligt
 - inte har redovisat eller betalat skatter eller avgifter i en utsträckning som inte är obetydlig
 - inte har följt ett föreläggande att lämna inkomstdeklaration eller särskild uppgift eller har lämnat eller godkänt så bristfälliga uppgifter att de uppenbarligen inte kan läggas till grund för beskattning
 - har näringsförbud
 - är försatt i konkurs.

Om det finns särskilda skäl får beslut om godkännande för F-skatt fattas trots hindren under punkt 3.

Ett godkännande för F-skatt gäller tills vidare.

Motionerna

I motionerna 2015/16:356 och 2015/16:468 av Teres Lindberg (S) vill motionären se över möjligheten att lagstifta om att alla företag som är verksamma i Sverige ska ha anmälningsskyldighet/registreringsskyldighet till Skatteverket. Svenska företag har anmälningsskyldighet i och med att de finns registrerade hos Skatteverket och har en F-skattsedel. Detsamma gäller inte för utländska företag, vilket enligt motionen gör att det är svårt att bedöma seriositeten hos olika företag samt säkerställa att företagen betalar skatt. Motionären framhåller att en lag om anmälningsskyldighet till Skatteverket skulle kunna bidra till sundare konkurrensvillkor, göra det möjligt för Skatteverket

att informera om skattelagstiftningen så att färre fel begås och motverka att människor utnyttjas av oseriösa aktörer.

I kommittémotion 2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 3 yrkas att det ska krävas flera uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt. På så sätt vill motionärerna värna arbetstagarbegreppet och arbetsrätten. Kravet på fler än en uppdragsgivare skulle minska risken för att arbetsgivare tvingar anställda att starta företag enbart i syfte att sänka sina arbetskraftskostnader. När Vänsterpartiet tidigare framförde det här kravet, senast för ett år sedan, fick motionen medhåll från skatteutskottet som anförde att ett regelverk som beaktade antalet uppdragsgivare är ett bra mått på huruvida en person med F-skatt är beroende av sina uppdragsgivare och om någons uppdrag innebär ”inordning i dennes verksamhet”, som lagen uttrycker det. Något lagförslag med den innebörden har dock ännu inte presenterats, säger motionärerna.

I samma kommittémotion föreslås att ett tidsbegränsat godkännande av F-skatt ska införas som ett försök att begränsa fusk. Tidsbegränsningen ska avse såväl obegränsat som begränsat skattskyldiga. Kretsen som omfattas bör begränsas till de uppdragstagare som understiger en viss summa i debiterad skatt (yrkande 4).

I motion 2015/16:816 av Annelie Karlsson (S) yrkande 1 sägs att effekterna av F-skatteförändringen 2009 bör ses över från ett arbetsmarknads- och skatteuppbördsperspektiv. Riksdagen tillkännagav våren 2012 att det fanns skäl att göra en förutsättningslös utvärdering av effekten av det förändrade näringsbegreppet. Skatteverket har därefter på uppdrag av regeringen redovisat en uppföljning och ansett att effekterna på skatteuppbörden, skattefelet, arbetstagarnas ställning, företagandets villkor och arbetsmarknaden varit små. Motionären anser att det är en kontroversiell uppfattning som många andra inte delar, bl.a. berörda fackförbund som inte konsulterats. Skatteverkets uppföljning redovisar att det finns en tendens inom näringslivet och på arbetsmarknaden att företag i högre grad ger uppdrag till personer med F-skatt i stället för att låta anställda utföra arbetet och att denna utveckling i förlängningen kan få mätbara konsekvenser för skatteinkomsterna.

I samma motion föreslås att en översyn ska inbegripa kontakter med fackliga organisationer i branscher där uppdragstagare markant konkurrerar med arbetstagare (yrkande 2).

I samma motion föreslås vidare en översyn av vilka åtgärder som kan försvåra användningen av F-skattsedel i kriminell verksamhet. Motionären menar att Skatteverket har små möjligheter att neka F-skatt när den sökande har varit inblandad i ekonomisk brottslighet och skattefusk. Avslag kan endast ges om det finns skatteskulder men inte t.ex. vid bokföringsbrott (yrkande 3).

Motionären anser slutligen att frågan om registrering av utländska företag och företagare verksamma i Sverige måste lösas i samband med att frågan om F-skatt ses över, t.ex. genom att det blir obligatoriskt med en svensk F-skattsedel (yrkande 4).

I motion 2015/16:1477 av Robert Hannah (FP) föreslås att alla medborgare tilldelas F-skattsedel vid födseln eller när de får uppehållstillstånd i Sverige.

Motionären anser att det finns en symbolisk mening i detta som signalerar att det är lika naturligt att starta företag som att ta ett jobb.

I motion 2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 3 anförs att konkurrens på lika villkor möjliggörs om alla verksamma företag kan jämföras och granskas. Därför måste det finnas en anmälningsplikt för utländska företag som bedriver näringsverksamhet i Sverige. Filiallagsutredningen (SOU 2010:46) föreslog att detta skulle gälla för företag som verkade i mer än sex månader eller med anställd personal. Utredningen föreslog vidare att en kontaktperson med adress i Sverige ska utses om verksamheten pågår i mer än åtta dagar och bedrivs i Sverige med anställd personal.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen tillkännagav våren 2012 för regeringen att det fanns skäl att göra en förutsättningslös utvärdering av effekten av det förändrade näringsbegreppet 2009 (bet. 2011/12:SkU17, rskr. 2011/12:163).

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2015 (avsnitt 6.46.2) att Skatteverket – i enlighet med riksdagens tillkännagivande – fått i uppdrag att utvärdera de förändringar i begreppet näringsverksamhet som genomfördes 2009 i syfte att göra det möjligt för fler att få F-skatt. Regeringen redovisade vidare att Skatteverkets uppdrag avrapporterades den 11 oktober 2013 och att Skatteverkets samlade bedömning var att effekterna på skatteuppbörden och skattefelet var små på aggregerad nivå samt att effekterna på arbetstagarnas ställning, företagandets villkor och arbetsmarknaden var obefintliga eller mycket små.

Regeringen återkom därefter i skrivelse 2014/15:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser och anförde att regeringen övervägde att lägga den nu aktuella riksdagsskrivelsen till handlingarna.

Utskottet noterade i sitt yttrande över regeringens skrivelse till konstitutionsutskottet vad regeringen anförde (2014/15:SkU5y).

Skatteverket ska efter ansökan godkänna den som uppger sig bedriva eller ha för avsikt att bedriva näringsverksamhet i Sverige för F-skatt. Med näringsverksamhet avses enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Med yrkesmässigt menas att verksamheten bedrivs varaktigt och med vinstsyfte. Verksamheten ska således kännetecknas av varaktighet, vinstsyfte och självständighet. Vid bedömningen av om en uppdragstagares verksamhet bedrivs självständigt ska det särskilt beaktas vad som avtalats med uppdragsgivaren, i vilken omfattning uppdragstagaren är beroende av uppdragsgivaren och i vilken omfattning uppdragstagaren är inordnad i uppdragsgivarens verksamhet.

Utskottet anser att antalet uppdragsgivare i de flesta fall är ett ganska bra mått på det som i lagstiftningen kallas ”beroende av uppdragsgivaren” och ”inordnad i dennes verksamhet”. Utskottet utgår från att antalet uppdragsgivare därför är en omständighet som har betydelse när Skatteverket bedömer om en person ska betraktas som självständig företagare eller anställd.

Regeringen har inte slutbehandlat riksdagens skrivelse från våren 2012 om en utvärdering av det förändrade näringsbegreppet. Utskottet är inte berett att föreslå att riksdagen nu, som motionärerna föreslår, riktar ett nytt tillkännagivande till regeringen i dessa frågor.

När det gäller motionsförslaget om en översyn av vilka åtgärder som kan försvåra användningen av F-skattsedel i kriminell verksamhet vill utskottet anföra följande. Att förebygga och avslöja ekonomisk brottslighet i näringsverksamhet är en prioriterad fråga, bl.a. för Skatteverket. Regeringen har nyligen gett Skatteverket och en rad andra myndigheter i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet (Ju2015/09350/PO). Frågan tas upp i Skatteverkets regleringsbrev för 2016. Verket ska bl.a. återrapportera resultatet av Skatteverkets del av regeringens särskilda satsning för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Utskottet anser att det är Skatteverket som bäst kan bedöma i vilken mån innehavet av F-skattsedel kan främja kriminell verksamhet och om några regelförändringar för godkännande respektive återkallelse av F-skatt skulle vara ett verksamt medel för att bekämpa sådan brottslighet. Utskottet utgår från att Skatteverket i så fall rapporterar detta till regeringen.

Utländska företag och privatpersoner som är verksamma i Sverige kan i dag ansöka om och godkännas för svensk F-skatt. Frågan om registrering av utländska företag aktualiserades genom Filiallagsutredningens betänkande SOU 2010:46. Utskottet noterar också att en registrering av utländska företag är ett av tre förslag som lämnats av Stora Branschgruppen i skriften Tre åtgärder för konkurrens på lika villkor. Utskottet anser att frågan får anses aktualiserad i Regeringskansliet genom det nämnda utredningsbetänkandet. Något tillkännagivande från riksdagen behövs därför inte.

F-skattsedel ska tilldelas den som avser att bedriva näringsverksamhet. Det är därför inte aktuellt att, som föreslås i motion 2015/16:1477, tilldela medborgare F-skattsedel vid födseln eller i samband med att uppehållstillstånd beviljas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Ung Företagsamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att ge Skatteverket i uppdrag att ta fram en snabb övergång från UF-regelverk (Ung Företagsamhet) till F-skattsedel.

Bakgrund

Genom UF-utbildningar får ungdomar i gymnasieskolan möjlighet att under ett år driva egna företag och sälja verkliga varor och tjänster. Drygt 8 243 företag drivs under läsåret 2015/16 av ungefär 26 430 elever.

Eleverna driver UF-företagen under ett års tid. Först tar eleverna fram en affärsidé, gör marknadsundersökningar och skaffar startkapital genom försäljning av riskkapitalsedlar. Sedan startar de verksamheterna – med produktion och tjänsteutveckling, marknadsföring, försäljning samt ekonomisk redovisning. Under året får eleverna träna sin förmåga att samarbeta, lösa problem, fatta beslut och ta ansvar för sitt handlande. Vid verksamhetsårets slut upprättar UF-företaget en årsredovisning, och UF-företaget avvecklas. Det lånade kapitalet återbetalas tillsammans med eventuell utdelning.

Motionen

I motion 2015/16:1108 av Said Abdu (FP) yrkande 3 föreslås att elever som drivit UF-företag ska kunna fortsätta driva dem efter utbildningens slut. Enligt motionen måste elever som läst Ung Företagsamhet avveckla sina företag vid kursens slut. Detta riskerar de värden som ungdomarna byggt upp och innebär ett avbräck för ungdomar som vill ta sitt entreprenörskap till en ny nivå med F-skattsedel. Framtidens företagare måste få en enklare och mer positiv start på sitt entreprenörskap. Motionären föreslår att Skatteverket ska få i uppdrag att se över och ta fram en lösning som innebär en snabb övergång från UF-regelverk till F-skattsedel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller (se bet. 2014/15:SkU20) att ett undantag för affärsverksamheter som bedrivs i utbildningssyfte kan framstå som en enkel och välmotiverad åtgärd, men det innebär enligt utskottets mening att skattelagstiftningen tillförs ytterligare en gränsdragning som ska hanteras av Skatteverket och de skattskyldiga som har kontakt med de undantagna verksamheterna. Utskottet anser inte att det finns tillräckliga skäl att tillföra skattereglerna ett undantag av denna karaktär och avstyrker därför motionen.

Beloppsgränserna för beskattning och kontrolluppgift

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om höjda beloppsgränser för deklarationsskyldighet, arbetsgivaravgift och kontrolluppgift.

Bakgrund

Som ett led i kontrollen av de skattskyldigas redovisning av skattepliktiga inkomster gäller att en arbetsgivare är skyldig att lämna en kontrolluppgift om skattepliktiga inkomster och förmåner. Tillsammans med självdeklarationen är kontrolluppgifterna det huvudsakliga underlag som Skatteverket har i sitt

arbete med att fastställa en korrekt taxering. Beloppsgränsen för när en kontrolluppgift ska lämnas ligger på 100 kronor.

Beloppsgränsen på 100 kronor har inte justerats sedan 1956, när det gjordes en ändring för den som bedriver näringsverksamhet. Frågan om en höjning har diskuterats många gånger, senast 2001 i samband med införandet av den nya lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Regeringen ansåg dock att en höjning av beloppsgränsen skulle kunna uppfattas som att motsvarande belopp gjordes skattefritt, vilket inte var avsikten (prop. 2001/02:25 s. 99 f.).

För fysiska personer och dödsbon som inte bedriver näringsverksamhet har beloppsgränsen för kontrolluppgiftsskyldigheten anpassats till vad som gäller för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter och göra skatteavdrag.

När kontrolluppgiftsskyldigheten infördes för dessa personer valdes den högre beloppsgränsen på 1 000 kronor för att det inte skulle vara alltför betungande att lämna uppgiften (prop. 1990/91:5 s. 94 f.).

Motionen

I motion 2015/16:1518 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S) yrkande 1 framförs att det ofta pratas om regelförenklingar för småföretag och småföretagare. Det borde föras en motsvarande diskussion om föreningslivet och då främst de ideella föreningarna. När man studerar vilka olika beloppsgränser som gäller för deklarationsskyldighet, arbetsgivaravgifter, kontrolluppgifter m.m. förefaller dessa löjligt låga. Genom att höja dessa belopp, menar motionären, kan fler ideella föreningar undantas från betungande administrativa uppgifter som försvårar kassörs- och styrelserekryteringar.

I motionen anförs vidare att en arbetsgivaravgift ska betalas på summan av lön, ersättning och förmåner om värdet för mottagaren uppgår till 1 000 kronor eller mer under året. Detta belopp borde kunna övervägas, anser motionären (yrkande 2).

Föreningar som betalar ut kontant ersättning för arbete till mottagare som har A-skatt ska göra skatteavdrag vid utbetalningen om den utbetalda ersättningen är 1 000 kronor eller mer. Föreningar som betalar ut semesterersättningar ska också göra skatteavdrag oavsett vad betalningsmottagaren har för skattsedel. Föreningar som betalar ut ränta och utdelning ska också göra skatteavdrag om dessa uppgår till 100 kronor eller mer oavsett vilken skattsedel betalningsmottagaren har. Frågan är om inte dessa låga ersättningsbelopp borde höjas.

Föreningar ska lämna en kontrolluppgift om det sammanlagda värdet av ersättningar och förmåner till en person är 100 kronor eller mer för hela året. Om skatt har dragits på ersättningen ska en kontrolluppgift lämnas oavsett hur stor ersättningen är. Att avkräva kontrolluppgifter på så låga belopp som 100 kronor är enligt motionären lite märkligt.

Kontrolluppgiftskravet bör samordnas med beloppsgränsen för beskattning.

Utskottets ställningstagande

I betänkande 2013/14:SkU20 avstyrktes motioner om höjda beloppsgränser för deklaration och kontrolluppgift. Utskottet anförde följande.

Det finns enligt utskottets mening skäl att vara restriktiv när det gäller att skapa ett utrymme för skattefria ersättningar för arbete. Risken för missbruk är uppenbar och möjligheterna till kontroll små om inte ersättningarna ska redovisas alls. Härtill kommer att en sådan reform kräver en finansiering som bör hanteras inom ramen för den sedvanliga budgetberedningen. I sammanhanget bör det påpekas att en isolerad höjning av kontrolluppgiftsgränsen skulle skapa en gråzon där den som mottagit ersättningen skulle tvingas korrigera sin förtryckta deklaration för att inte göra sig skyldig till skattebrott. Utskottet är inte berett att tillstyrka dessa förslag.

Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker motionen.

Deklarationen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om tyst godkännande av deklaration och om enkel bokföringstjänst på Skatteverkets webbplats.

Bakgrund

Skatteförarandeutredningen föreslog i delbetänkandet Tyst godkännande – ett nytt sätt att deklarerera (SOU 2006:89) att deklarationen inte ska behöva återsändas till Skatteverket eller bekräftas på elektronisk väg om de förtryckta uppgifterna är korrekta och tillräckliga för en riktig taxering. En deklarationsskyldig som felaktigt tyst godkänner förtryckta uppgifter anses ha lämnat en deklaration med de förtryckta uppgifterna i den mening som avses i bestämmelsen om skattetillägg för oriktig uppgift. Skattetillägg kan då komma i fråga. Förslaget har inte genomförts.

I budgetpropositionen för 2014 anfördes att Skatteverket har fått i uppdrag att göra en förstudie av möjligheten att utveckla ett system för ett effektivt uppgiftslämnande mellan ett företags dator och Skatteverkets it-system, liksom möjligheten för Skatteverket att på sin webbplats tillhandahålla ett enkelt redovisningssystem för att förenkla överföringen av data och elektronisk kommunikation för de minsta företagen.

Motionerna

I motionerna 2015/16:146 och 2015/16:305 av Per-Arne Håkansson (S) föreslås att en deklaration ska kunna godkännas genom ett s.k. tyst godkännande. Skatteförarandeutredningen föreslog i delbetänkandet Tyst

godkännande – ett nytt sätt att deklarerat (SOU 2006:89) att deklarations-systemet skulle förenklas genom s.k. tyst godkännande. Om de förtryckta uppgifterna är korrekta och tillräckliga för en riktig taxering ska inte deklarationen behöva återsändas till Skatteverket eller bekräftas på elektronisk väg.

I motion 2015/16:3078 Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 2 föreslår att riksdagen ger regeringen i uppdrag att återkomma med förslag som syftar till en enklare och eventuellt mer förmånlig hantering av bokföring och deklaration för småföretagare. Ett av de stora stressmomenten som enskild näringsidkare eller småföretagare är processen kring bokföringen och deklarationen, anför motionären. För de småföretagare som själva har hand om dessa delar borde det rimligtvis finnas en möjlighet att syssla med bokföring som per automatik sköter deklarationen, när det är dags. Motionären föreslår att regeringen bör låta Skatteverket se över möjligheten till en synkroniserad/integrerad bokföringstjänst på sin webbplats där deklarationen sker per automatik baserat på bokföringen (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Det är enligt utskottet inte i dag aktuellt att genomföra den del av Skatteförfarandeutredningens förslag som rör ett tyst godkännande av deklarationen. Utskottet avstyrker därför motion 2015/16:305.

När det gäller önskemålen om enklare hantering av bokföring och deklaration för småföretagare och om en enkel bokföringstjänst på Skatteverkets webbplats fick Skatteverket i regleringsbrevet för 2013 bl.a. i uppdrag att undersöka möjligheten att tillhandahålla ett enkelt redovisningssystem på sin webbplats. I en rapport från Skatteverket den 30 oktober 2013 bedöms den bästa lösningen vara att låta marknaden utveckla bokföringsprogrammen och i stället ha en dialog med programvaruföretagen för att se till att redovisning och deklaration integreras i billiga och enkla program. Något tillkännagivande med den angivna inriktningen är därför inte nödvändigt. Utskottet avstyrker även denna motion.

Frivillig inbetalning av skatt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en möjlighet att frivilligt göra extra skatteinbetalningar.

Allmänna arvsfonden

Allmänna arvsfonden bildades 1928 när riksdagen beslutade att avskaffa arvsrätten för kusiner och avlägsnare släktingar. Allmänna arvsfonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ung-

domar och personer med funktionsnedsättning. Stöd ur fonden ska i första hand lämnas till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. Sådant stöd får också, om det bedöms som särskilt angeläget, lämnas till anläggningar, lokaler och utrustning.

Arvsfonden har bl.a. finansierat föregångarna till barnbidraget, den allmänna förskolan, studiestödet, barnavårdscentralerna och mödravårdscentralerna. Därefter tog staten, kommunerna och landstingen över ansvaret. Även Bris, Elevombudsmannen, färdtjänsten och personlig assistans är exempel på verksamheter som startade som arvsfondsprojekt.

Om en person avlider utan att efterlämna make eller maka eller närmare släktingar än kusiner blir arvsfonden arvinge. Förutsättningen är att den avlidne inte har testamenterat till någon annan. Allmänna arvsfonden kan även få egendom genom gåvor, testamenten eller förmånstagarförordnanden i försäkringsavtal.

Under 2014 fick Allmänna arvsfonden in 469 miljoner kronor netto. En tiondel av de medel som betalas in under ett år läggs till fonden. Resten får delas ut till olika projekt tillsammans med årets direktavkastning.

Motionerna

I motion 2015/16:42 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M) anförs att det framgår av debatten att det uppenbarligen finns människor som är beredda att betala ännu mer i skatt än vad de gör i dag. Denna vilja att bidra extra till det gemensamma bör naturligtvis uppmuntras på ett klokt sätt utan att andra människor drabbas. Enligt motionen bör staten därför inrätta ett särskilt konto för ”frivillig värnsskatt”. På kontot kan den som anser sig ha pengar över och som vill att den offentligfinansierade delen av välfärden ska få mer resurser ge sitt frivilliga bidrag.

I motion 2015/16:1228 av Jenny Petersson (M) sägs att det i dagsläget inte finns möjlighet för människor att göra ytterligare skatteinbetalningar. Eftersom det finns en vilja från medborgare att använda sina pengar till detta bör det enligt motionen göras möjligt. Regeringen bör överväga att se över möjligheterna för människor att göra frivilliga skatteinbetalningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller (se bet. 2014/15:SkU20) att de principer som gäller för uttag av skatt till staten och kommunerna i dag inte lämnar något utrymme för den enskilde att själv bestämma hur mycket skatt som ska betalas eller att frivilligt betala in extra skatt. Utskottet är inte berett att tillstyrka förslagen om frivilliga skatteinbetalningar utan vill i stället peka på möjligheten att lämna bidrag till Allmänna arvsfonden. Många av de förmåner som i dag ges i kommunal eller statlig regi har startat som arvsfondsprojekt. Därmed avstyrker utskottet de aktuella motionsförslagen.

Skatte- och avgiftskontroll

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartjobb och social dumpning samt om att regeringen bör se över om insatserna mot skattefusket behöver förstärkas.

Jämför reservation 5 (V).

Bakgrund

Skattefelskartan

Skatteverket fick i regleringsbrevet för 2013 regeringens uppdrag att ta fram en ny skattefelskarta. Skattefelet skulle kvantifieras och skattefelets förändring 2007–2012 beskrivas. Skatteverket redovisade i sin uppdragsrapport den 8 januari 2014 sammanfattningsvis följande slutsatser:

- Resultaten tyder på att skattefelet minskat mellan åren 2007 och 2012.
- Ju mer information Skatteverket har om beskattningsunderlaget, från annan än skattebetalaren själv, desto mindre utrymme för fel.
- För att kunna beräkna det framreviderbara skattefelet behövs fler generella slumpmässiga undersökningar.

Bilaterala avtal om informationsutbyte

Riksdagen har under senare år godkänt en rad avtal om informationsutbyte med andra länder. Sverige har sedan 2006 deltagit i ett samnordiskt projekt som syftar till att ingå avtal för att utbyta information med länder och jurisdiktioner som har en omfattande sekretess på skatteområdet. Projektet, som avslutades den 30 september 2014, har varit mycket framgångsrikt, och informationsutbytesavtalen omfattar det stora flertalet internationella finansiella center runt om i världen. Sverige har som direkt följd av skatteavtal och informationsutbytesavtal hittills fått in mer än 3 miljarder kronor i skatt. Avtalen ansluter nära till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) modell för bilaterala avtal om informationsutbyte i skatteärenden och ger möjlighet att utbyta upplysningar i skatteärenden och möjlighet för representanter för myndigheter i det ena landet att närvara vid skatteutredningar i det andra landet. Arbetet med att träffa nya informationsutbytesavtal fortsätter.

Budgetpropositionen för 2016

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2016 att nya reformer för att motverka skatteflykt, skattefusk och aggressiv skatteplanering behöver genomföras löpande. Det handlar främst om OECD:s arbete när det gäller skatteplanering inom det s.k. BEPS-projektet (base erosion and profit

shifting), samt det arbete som pågår inom EU på detta område och när det gäller automatiskt informationsutbyte. Sverige är vidare representerat i FN:s skattekommitté och kan därigenom diskutera åtgärder som är särskilt inriktade på att bekämpa de typer av skatteflykt som framför allt drabbar utvecklingsländer. En viktig utgångspunkt för regeringen i EU-arbetet är att den nationella befogenheten inom skatteområdet ska respekteras. De åtgärder som EU-länderna gemensamt vidtar för att komma åt problem med skatteundandragande ska inte gå längre än nödvändigt. Sverige är och ska vara en aktiv part i arbetet med att bekämpa skatteflykt. Sverige deltar även aktivt genom Skatteverket och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) i arbetet med att hjälpa utvecklingsländerna att förbättra sin skatteadministration.

Regeringen förstärker Skatteverkets anslag för att myndigheten successivt ska kunna bygga upp kompetens och öka resurserna för internationell kontroll av skattefusk och skatteuppläggsinsatser.

Även i det nationella arbetet kommer insatser för att motverka skattefusk att fortsätta att vara högt prioriterade. Bestämmelser om personalliggare för byggbranschen träder i kraft den 1 januari 2016. Regeringen har också gett Skatteverket i uppdrag att utreda möjligheten att utveckla systemet med personalliggare till att omfatta fler branscher för att motverka svartarbete och social dumpning. Det uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2015 (Skatteverkets rapport 2015-10-26).

Vidare pågår beredningen av Skatteverkets förslag att näringsidkare ska omfattas av kravet på kassaregister trots att inkomsten från den aktuella försäljningen inte härrör från ett fast driftställe i Sverige.

Dessutom avser Skatteverket att under 2015 lämna ett förslag som innebär att arbetsgivarna ska slippa lämna både arbetsgivardeklaration och kontrolluppgift och i stället lämna redovisning på individnivå varje månad i arbetsgivardeklarationen.

Budgetpropositionen för 2016 utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Regeringen anför i samband med anslaget till Skatteverket att arbetet med att motverka skattefusk och aggressiv skatteplanering har en hög politisk prioritering. En minskning av skattefelet kan bredda skattebaserna. I detta sammanhang betonar regeringen därför även behovet av att kontinuerligt kunna följa skattefelets utveckling över tid. Regeringen har tydliggjort detta i Skatteverkets regleringsbrev och kommer fortsatt att följa Skatteverkets insatser på området, t.ex. metodutveckling när det gäller slumpvisa kontroller.

Skatteverket är en viktig samarbetspart i myndigheternas gemensamma arbete för att samhällssystemen inte utnyttjas på icke avsett sätt. Samverkan mellan myndigheter är central eftersom frågorna är komplexa och berör flera myndigheter. Skatteverket ska fortsatt bidra till och utveckla samverkan inom ramen för arbetet med att bekämpa den grova organiserade brottsligheten.

Vidare avser regeringen att lämna ett uppdrag till berörda myndigheter för att förstärka det gemensamma arbetet med att förhindra den illegala införseln av alkohol.

De öppna gränserna och en alltmer globaliserad ekonomi gör att det finns ett ökat behov av att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Skatteverkets anslag förstärks 2016, 2017 och varaktigt med 25 miljoner kronor fr.o.m. 2019 för att myndigheten successivt ska kunna bygga upp kompetensen.

Under 2014 var det breda arbetet mot fel och fusk i företag prioriterat i Skatteverkets kontrollverksamhet. En kontrollinsats riktades mot nya företag för att tidigt åtgärda fel hos nya företag och informera om vad som krävs för en fullgod bokföring. Andra kontrollinsatser genomfördes inom områden där risken för att många företag gör fel är stor.

Insatser riktades under 2014 även mot mer avancerat skattefusk och annat skatteundragande. Särskilt fokus låg på handel med svart arbetskraft, falska kontrolluppgifter och avancerat mervärdesskattefusk. Det avancerade mervärdesskattefusket krävde omfattande internationellt samarbete. Internationellt samarbete har även varit viktigt för att identifiera och utreda internationellt avancerat skattefusk och hitta inkomster som dolts i utlandet. Skatteverket använder Sveriges informationsutbytesavtal och samarbetar nära med flera länder för att spåra tillgångar utomlands.

Illegal hantering av punktskattepliktiga varor

Riksdagen beslutade om en rad åtgärder fr.o.m. den 1 april 2014 för att stävja skattefusk när punktskattepliktiga varor hanteras inom det s.k. uppskovsförfarandet (prop. 2013/14:10, bet. 2013/14:SkU8).

Regeringen gav den 26 november 2015 Tullverket, Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket i uppdrag att kartlägga hur arbetet med att förhindra illegal hantering av punktskattepliktiga varor bedrivs av myndigheterna och analysera hur samverkan kan förbättras.

I uppdraget ingår vidare att utvärdera och redovisa effekterna av vidtagna åtgärder i det operativa arbetet samt kvantifiera effekten av de vidtagna åtgärderna på smuggling och annan illegal hantering av punktskattepliktiga varor.

En gemensam delredovisning ska lämnas till Finansdepartementet senast den 1 oktober 2016, och en gemensam slutredovisning ska lämnas till Finansdepartementet senast den 1 oktober 2017.

Redovisningscentraler för taxitrafik

Den 1 januari 2016 infördes s.k. redovisningscentraler för taxitrafik. Företagen är skyldiga att överföra taxameteruppgifter till redovisningscentralerna som i sin tur är skyldiga att lämna uppgifter till Skatteverket för användning i skattekontrollverksamheten.

Åtgärder mot svartarbete och social dumpning

Systemet med personalliggare infördes för restauranger och frisörer den 1 januari 2007. En utvärdering av systemet som redovisades i Ds 2009:43 visade att systemet haft en betydande effekt på löneredovisningen i restaurangbranschen och inledningsvis även i frisörbranschen, där effekten dock hade av klingat med tiden. Kravet på personalliggare har därefter utökats till att avse tvätterier och ska även omfatta byggbranschen fr.o.m. den 1 januari 2016.

Skatteverket skulle enligt regleringsbrevet för 2015 utreda möjligheten att utveckla systemet med personalliggare till att omfatta fler branscher i syfte att motverka svartarbete och social dumpning. Skatteverket skulle lämna ett förslag på vilka ytterligare branscher som kan omfattas av systemet och förväntade effekter av en sådan åtgärd på förekomsten av svartarbete och social dumpning. Uppdraget skulle redovisas till Finansdepartementet senast den 15 september 2015.

Kartläggning och analys av hur delningsekonomin påverkar skattesystemen

Delningsekonomin, dvs. transaktioner där underutnyttjade tillgångar säljs, hyrs ut, samägs eller samnyttjas eller tjänster erbjuds, innebär nya utmaningar för skattesystemen som behöver kartläggas och analyseras.

Skatteverket ska enligt regleringsbrevet för 2016 beskriva delningsekonomin och dess påverkan på skattesystemen och skatteintäkterna över tid. Verket ska kartlägga delningsekonomin, dess aktörer och de rättsliga relationerna mellan dessa i skattehänseende. Av speciellt intresse är hur skatte-reglerna tillämpas på tillhandahållarna och användarna samt hur kontrollen utförs. En övergripande rapport ska redovisas till Finansdepartementet senast den 15 mars 2016, och erfarenheter från kontroll- verksamheten ska redovisas senast den 31 oktober 2016.

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:378 Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 1 anförs att kampen mot social dumpning och skattefusk måste ges en hög prioritet och att det inte saknas beprövade metoder om bara den politiska viljan finns. Motionärerna har förhoppningar om att den här regeringen kommer att visa sådan vilja och föreslår en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartjobb och social dumpning. Planen bör sträcka sig över en längre tid med tydliga prioriteringar och delmål och omfatta flera myndigheter med uppdrag att samverka inbördes och med arbetsmarknadens parter.

I motion 2015/16:843 av Hanna Westerén m.fl. (S) betonas vikten av att insatserna mot skattefusk förstärks. I Sverige har det länge funnits en hög skattemoral där de flesta accepterar att den som tjänar pengar också är med och bidrar till det gemensamma. Ändå finns det personer som i strid med lagen undviker att betala olika typer av skatter. Globaliseringen ställer ständigt nya

krav på reformer och samarbete för att motverka skatteflykt och skattefusk. Motionärerna föreslår att regeringen ser över om insatserna mot skattefusk behöver förstärkas.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att skattefelet begränsas och att skattebrott, skattefusk och skatteundandragande motverkas. Skatteverkets undersökningar visar att det omfattande fusket med skatter och avgifter, och särskilt det utbredda svartjobbbandet, har betydande negativa effekter. Det finns ett starkt samband mellan skatteundandragande och annan ekonomisk brottslighet. En stor andel av ekobrotten handlar om att företag använder svart arbetskraft eller fuskar med skatter och avgifter på något annat sätt. De negativa effekterna av skatteundandraganden är många. Förutom att skattebördan vältras över på andra skattskyldiga medför fusket att konkurrensen snedvrids och att seriösa näringsidkare riskerar att slås ut av skattefusande konkurrenter. Om vissa skattskyldiga kan skjuta över sin del av skatte- och avgiftsbördan på andra rubbas dessutom respekten för den demokratiska beslutsordningen. För att tilliten till rättssamhället ska kunna upprätthållas krävs att skattefusk och ekonomisk brottslighet bekämpas effektivt.

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen pågår ett aktivt arbete på flera olika fronter som är inriktat på att komma till rätta med alla former av skattefusk och svartarbete. Med hänvisning till detta och eftersom utskottet inte heller i övrigt ser någon anledning att tillstyrka förslagen om tillkännagivanden på detta område avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Certifierade kassaregister

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att kassaregisterlagen ska ses över särskilt med avseende på torg- och marknadshandeln, om kvittokravet och dispensreglerna, och om att omsättningsgränsen på 178 000 kronor bör tas bort för frisörföretag.

Jämför reservation 6 (C).

Bakgrund

Certifierade kassaregister

Den som säljer varor eller tjänster mot kontant betalning måste sedan den 1 januari 2010 ha ett certifierat kassaregister. Till kontant betalning räknas även betalning med kontokort. Undantag gäller bl.a. för taxi, distans- och

hemförsäljning, försäljning av varor eller tjänster mot betalning i automat och automatspel. Vidare är lagen inte tillämplig för den som endast i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning.

Av lagens förarbeten (prop. 2006/07:105) framgår att obetydlig omfattning avser två olika situationer. Den första situationen rör de allra minsta företagen med låg omsättning. Att företag med låg omsättning är undantagna från regleringen motiverades främst med att det ansågs tveksamt om de kostnader som krav på ett certifierat kassaregister för med sig skulle stå i rimlig proportion till den samhällsliga vinsten i form av förbättrad skattekontroll i fråga om de allra minsta företagen. Den andra situationen rör företag där kontant försäljning endast förekommer i rena undantagsfall.

Ett förtydligande gjordes i skatteförfarandelagen (2011:1244) som innebär att det sedan den 1 januari 2012 vid bedömningen av om det är fråga om försäljning i obetydlig omfattning särskilt ska beaktas om försäljningen normalt uppgår till eller kan antas komma att uppgå till sammanlagt högst fyra prisbasbelopp under ett beskattningsår (prop. 2013/14:22, bet. 2013/14:SkU14).

Skatteverket får göra oannonserade kontrollbesök och får ta ut en kontrollavgift på 10 000 kronor om kassaregister saknas, inte uppfyller föreskrifternas krav eller inte är anmält i tid eller om uppgifterna i kassaregistret inte sparas, belopp inte slås in eller kunden inte får något kvitto. Om en ny överträdelse sker inom ett år är avgiften 20 000 kronor. Syftet med lagen är att skydda seriösa företagare inom kontanthandeln mot illojal konkurrens.

Torg- och marknadshandel

Det generella undantaget i skatteförfarandelagen från skyldigheten att använda kassaregister för torg- och marknadshandel slopades den 1 januari 2014 (prop. 2012/13:129, bet. 2012/13:SkU32). Samtidigt fick Skatteverket större möjlighet att i enskilda fall bevilja undantag från olika skyldigheter som gäller kassaregister. Undantaget från skyldigheter som gäller kassaregister utvidgades till att avse även andra orsaker än tekniska när en viss skyldighet kan anses vara oskälig.

I samband med utvidgningen till torg- och marknadshandel anförde regeringen att det underlag som Skatteverket presenterat tyder på att lagstiftningen om kassaregister har varit framgångsrik och att fler företag konkurrerar på lika villkor. Sedan lagstiftningen infördes har kritik riktats mot undantaget för torg- och marknadshandeln, vilket inkluderar undantag för s.k. tillfällig handel. Synpunkterna kan sammanfattas med att undantaget snedvrider konkurrensen och missgynnar den fasta handeln som omfattas av kravet på kassaregister. Kritiken avsåg även att de särskilda befogenheterna vid kontrollbesök (kundräkningar, kvittokontroller, kassainventeringar och provköp) endast gäller företag som omfattas eller som kan antas omfattas av lagstiftningen om kassaregister. Den tekniska utvecklingen medför att det inte längre är orimligt att även torg- och marknadshandlare omfattas av kravet på kassaregister.

Motionerna

I motion 2015/16:895 av Penilla Gunther (KD) föreslås att omsättningsgränsen på 178 000 kronor tas bort för frisörföretag för att företagen ska få likvärdiga villkor. Ett krav på kassaregister på frisörsalonger infördes 2010, men fortfarande saknar många företag tekniken eftersom de uppger att omsättningen ligger under 178 000 kronor per år inklusive moms.

I motion 2015/16:1063 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) anføres att det självklart är viktigt att stoppa illojal konkurrens och svarta pengar men det krävs också uppföljning så att det är rätt åtgärder som genomförs. Torg- och marknadshandeln är en naturlig mötesplats och uppskattad del av stadsbilden, och det är viktigt att följa upp effekterna av de nya regleringar som har kommit på plats.

Enligt motion 2015/16:1127 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 är det ett stort problem att funktionella kassaregister inte finns att köpa, dvs. register som fungerar utan nätåtkomst, tål hårda väderomslag och samtidigt uppfyller garanti- och försäkringsskydd. Kassaregisterlagen bör med detta som utgångspunkt skyndsamt ses över, föreslår motionären. Så länge översynen pågår bör man vara beredd att införa tillfälliga undantag för drabbade företag (yrkande 2).

Av samma skäl framförs i motion 2015/16:1142 av Annicka Engblom m.fl. (M) ett yrkande om att regeringen bör överväga att se över kassaregisterlagen för torg- och marknadshandel. Motionärerna anser inte att det är rimligt att en hel yrkesgrupp ska tvingas att utöva sin försäljning utan garanti eller försäkringsskydd. Ett alternativ till kassaregister bör ses över. Enligt motionen bör det finnas en möjlighet till schablonbeskattning som ett frivilligt alternativ till kassaregister.

Även i motion 2015/16:2289 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkas en översyn av kassaregisterlagen så att den kan tillämpas även vid ambulerande torg- och marknadsförsäljning. I motionen sägs att två lagar står mot varandra: dels kassaregisterlagen som föreskriver att en elektronisk kassaapparat ska användas även vid försäljning av varor vid torg- och marknadsförsäljning i utomhusmiljö, dels Elsäkerhetsverkets förordning om elektronisk materiel som kräver att kassaapparaten bl.a. ska uppfylla IP-klassningen för utomhusbruk. För närvarande finns inte någon sådan elektronisk kassaapparat att tillgå för utomhusbruk.

Även i motion 2015/16:2468 av Gunilla Nordgren (M) yrkas att kassaregisterlagen ses över. Skatteverket har avvisat möjligheterna till undantag från kravet på kassaregister trots att godkända kassaregister för utomhusanvändning inte kunnat levereras.

I motion 2015/16:2566 av Finn Bengtsson m.fl. (M) föreslås att kassaregisterlagen ses över eftersom många kunder vid kontantköp eller kortköp inte efterfrågar vare sig papperskvitto eller digitalt kvitto. Det finns då en risk att detta i sig leder till skattefusk och snedvriden konkurrens. För torg- och marknadshandeln finns i dag ingen garanti för att någon certifierad kontrollenhet kan klara de väderförhållanden som råder.

I motion 2015/16:2974 av Penilla Gunther (KD) anförs att kravet i kassaregisterlagen om att kunden alltid ska få ett kvitto om kunden ber om det bör ses över. Både företagare och kunder upplever det som tidskrävande och slöseri med papper att behöva få kvitto på en sak för en mindre summa.

I motion 2015/16:3012 av Per Åsling m.fl. (C) framförs önskemål om ett förtydligande av dispensreglerna. I samband med att det generella undantaget från kassaregister för torghandel togs bort utvidgades möjligheten för Skatteverket att undanta verksamheter från kravet på kassaregister om kravet oavsett orsak är oskäligt. I flera fall har det upplevts som mycket svårt eller rent av omöjligt att få dispens.

Utskottets ställningstagande

Undantaget från kravet på kassaregister för torg- och marknadshandeln slopades efter kritik om att undantaget snedvred konkurrensen och missgynnade den fasta handeln som omfattades av kravet på kassaregister. Sedan krav på kassaregister infördes även för torg- och marknadshandeln har en debatt förts om bl.a. elsäkerhet i samband med denna handel och att det påstås sakna kassaregister som kan användas utomhus.

Finansminister Magdalena Andersson hänvisar med anledning av interpellation 2014/15:571 om möjligheten till undantag från reglerna om krav på kassaregister till att Skatteverket, Elsäkerhetsverket och Arbetsmiljöverket i en gemensam skrivelse den 18 maj 2015 redovisade en samsyn om hur frågor om elsäkerhet bör hanteras i samband med torg- och marknadshandel. Sammanfattningsvis anser myndigheterna att elektriska produkter som är avsedda för utomhusmiljö bör väljas men att en inomhusapparat kan användas efter en riskbedömning, om användaren ser till att den inte utsätts för skadlig fukt eller annan påverkan. Utskottet tolkar finansministerns svar som att lagstiftningen kan hanteras även när det gäller torg- och marknadshandel, detta mot bakgrund av myndigheternas uttalande och eftersom Skatteverket har möjlighet att medge dispens från skyldigheter som gäller kassaregister. Någon generell dispens för torg- och marknadshandel kan däremot inte komma i fråga.

Utskottet delar finansministerns bedömning. Utskottet utgår från att regeringen följer utvecklingen men är inte berett att föreslå att bestämmelserna om kassaregister ses över. Motionsförslagen med den inriktningen avstyrks.

Undantaget från kravet på kassaregister för de allra minsta företagen med låg omsättning motiverades när lagstiftningen infördes främst med att det ansågs tveksamt om de kostnader som krav på ett certifierat kassaregister för med sig skulle stå i rimlig proportion till den samhällsliga vinsten i form av förbättrad skattekontroll. Utskottet anser att dessa skäl alltjämt är giltiga och avstyrker förslaget i motion 2015/16:895.

Utskottet anser slutligen inte att det finns anledning att se över bestämmelsen om att ett kvitto framställt av kassaregistret ska tas fram och

erbjudas kunden vid varje försäljning. Utskottet avstyrker motion 2015/16:2974.

Personalliggare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att systemet med personalliggare ska utvärderas och om att oannonserade kontrollbesök ska kunna göras på alla arbetsplatser.

Jämför reservation 7 (V).

Bakgrund

Den som bedriver restaurang-, frisör- eller tvätteriverksamhet ska föra en personalliggare och i denna dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för näringsidkaren och löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är verksamma i näringsverksamheten. Skyldigheten att föra personalliggare gäller dock inte för enskild näringsverksamhet där bara näringsidkaren, hans eller hennes make, maka eller barn under 16 år är verksamma, eller fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag där bara företagsledaren, hans eller hennes make, maka eller barn under 16 år är verksamma.

Skyldigheten att föra personalliggare gäller sedan den 1 januari 2016 även för byggbranschen.

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras fullgör sina skyldigheter. Kontrollbesök får bara genomföras i verksamhetslokaler eller på byggarbetsplatser. Kontrollbesök på en byggarbetsplats får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Motionerna

I motion 2015/16:1116 av Borian Åberg och Annicka Engblom (båda M) anförs att reformen med personalliggare behöver utvärderas. Systemets effektivitet i förhållande till kostnaderna bör ses över. En utvärdering av reformen om personalliggare skulle ge svar på frågan om den ökade regelbördan för företagen i restaurang-, frisör- och tvätteribranschen har lett till den avsedda effekten – nämligen att förhindra svartarbete och skattefusk.

I motion 2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 2 anförs att Skatteverket kan göra oannonserade besök hos restauranger, frisörer och tvätterier och fr.o.m. 2016 även på byggarbetsplatser. För att ytterligare stärka den sunda konkurrensen bör enligt motionen oannonserade besök kunna göras

på i princip alla arbetsplatser utanför privatbostäder. Därmed skulle det bli lättare att komma åt företag som bryter mot skatte- och bokföringsregler.

Utskottets ställningstagande

Personalliggare infördes för byggbranschen den 1 januari 2016 för att motverka förekomsten av svartarbete och främja en sundare konkurrens i branschen (prop. 2014/15:6, bet. 2014/15:SkU6). I lagstiftningsärendet framkom att systemet med personalliggare i restaurang- och frisörbranscherna, som innefattade en möjlighet för Skatteverket att genomföra oannonserade kontrollbesök, haft positiva effekter på löneredovisningen inom de berörda branscherna. Regeringen bedömde att förslaget om personalliggare i byggbranschen innebär en ökning av den administrativa bördan för berörda företag men att denna ökning är försvarbar med hänsyn till syftet med förslaget. Förslaget förväntades även få positiva effekter från konkurrenssynpunkt, vilket gynnar de seriösa företagen.

Utskottet räknar med att regeringen även utan tillkännagivande från riksdagen nogta följer hur systemet med personalliggare fungerar.

Utskottet ser för närvarande inte några tydliga behov av att utöka möjligheten för Skatteverket att göra kontrollbesök på andra arbetsplatser än de nu aktuella.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Personligt betalningsansvar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att det personliga ansvaret för ett aktiebolags skatteskulder bör minska.

Jämför reservation 8 (KD).

Bakgrund

En företrädare för en juridisk person kan bli personligen ansvarig för i princip alla skatter och avgifter, inklusive ränta, som påförts den juridiska personens skattekonto. Det personliga ansvaret har sin grund i att

- skatteavdrag inte gjorts med rätt belopp
- skatt eller avgift inte har betalats
- oriktiga uppgifter har lämnats som har lett till att den juridiska personen har tillgodoräknats överskjutande ingående mervärdesskatt eller överskjutande punktskatt med ett för stort belopp eller att ingående mervärdesskatt eller punktskatt har betalats tillbaka med ett för högt belopp.

De juridiska personer som berörs är främst aktiebolag men även ekonomiska och ideella föreningar samt stiftelser, konkursbon och utländska juridiska personer som ska betala skatt i Sverige.

Företrädare är vanligtvis den eller de personer som sitter i styrelsen. Även den som utan att vara legal företrädare har haft ett bestämmande inflytande i den juridiska personen kan vara företrädare.

Om företaget inte kan betala skatt eller avgifter i sådan tid att beloppet har kommit in till Skatteverkets konto senast på förfallodagen och inte heller har beviljats anstånd med betalningen löper företrädaren risk för att personligen bli betalningsansvarig för den juridiska personens skatteskulder. För ett personligt betalningsansvar krävs dock att företrädaren har agerat uppsåtligt eller grovt oaktamt. En betalningsunderlåtelse anses aldrig uppsåtligt eller grovt oaktamt om det senast på förfallodagen vidtagits sådana åtgärder som krävs för att få till stånd en samlad avveckling av skulderna med hänsyn till samtliga borgenärens intressen. Sådana åtgärder kan vara en konkursansökan, en ansökan om företagsrekonstruktion eller en betalningsinställelse som följs av en ansökan om ackord eller konkurs.

Om det finns särskilda skäl kan företrädaren helt eller delvis befrias från betalningsskyldigheten.

Motionen

I kommittémotion 2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3 anförs att det personliga ansvaret för ett aktiebolags skatteskulder bör minska. Enligt aktiebolagslagens regler för personligt ansvar vid kapitalbrist är ett aktiebolags styrelse och ledning inte ansvariga gentemot borgenärerna. Motsvarande gäller dock inte för skatteskulder eftersom styrelsen kan hållas ansvarig om det saknas skattebetalningar vid likvidation, trots att styrelsen följt alla steg i fråga om kontrollstämma etc. Kristdemokraterna vill se över och begränsa styrelsens och ledningens personliga ansvar för skatteskulder i fall där lagen har följts.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen riktade nyligen ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen snarast ska se över reglerna om företrädaransvar, om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan (bet. 2014/15:SkU20).

Utskottet ser inte skäl för riksdagen att med anledning av motionen göra ytterligare uttalanden i denna fråga.

Utskottet avstyrker motionen.

Anstånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att anståndsreglerna ska ses över och bli mer generösa.

Jämför reservation 9 (KD).

Bakgrund

Den nya skatteförfarandelagen innebar att reglerna om anstånd med att betala skatter eller avgifter gjordes mer generösa och enklare att tillämpa. En tidigare uppdelning i omprövnings- och befrielseanstånd med olika högt ställda krav togs bort, och den mer generösa anståndsmöjligheten vid överklagande och omprövning gjordes allmänt tillämplig.

Enligt de nya reglerna ska anstånd alltid kunna medges om det är tveksamt hur mycket skatt eller avgift den skattskyldige kommer att behöva betala; detta gäller oberoende av om den skattskyldige begärt omprövning eller överklagat eller om frågan om skattenedsättning uppkommit på annat sätt. Syftet med förändringen är bl.a. att Skatteverket ska ha möjlighet att bevilja anstånd i de fall då en skattskyldig ansökt om ackord och det finns skäl som talar för att en ackordsuppgörelse kan komma till stånd. Fördelen för den skattskyldige med ett anstånd i stället för ett enkelt uppskov med indrivningsåtgärder är skillnaden i kostnadsränta. Vid ett uppskov utgår den höga kostnadsräntan, och vid anstånd används den s.k. basräntan. Mot bakgrund av Skatteverkets nya borgenärsroll fick verket vidare möjlighet att bevilja anstånd om det är till fördel för det allmänna (prop. 2010/11:165, bet. 2011/12:SkU3).

Motionerna

I motion 2014/15:2633 av Maria Malmer Stenergard (M) yrkande 1 sägs att anståndsreglerna i skattemål bör bli mer generösa. Svenskt Näringsliv har i en undersökning kommit fram till att i hela 23 procent av de mål där den skattskyldige har nekats anstånd i förvaltningsdomstol har den skattskyldige senare vunnit skatteprocessen helt eller fått delvis bifall i skattefrågan. För att stärka rättssäkerheten i skattemål bör huvudregeln vara att anstånd ska beviljas. Endast i uppenbara fall bör anstånd inte beviljas. Utmätt egendom bör inte få säljas förrän exekutionstiteln har vunnit laga kraft.

I kommittémotion 2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 5 anförs att vid t.ex. skattemål är ordningen sådan att företagare måste betala utdömd skuld i väntan på avgörande från förvaltningsdomstolarna. En entreprenör kan därmed rent teoretiskt få huset utmätt även om vederbörande senare frikänns i högre instans. De anståndsregler som finns är begränsade och tillämpas mycket restriktivt. Kristdemokraterna vill se över anståndsreglerna. Det måste finnas synnerliga skäl om anstånd inte ska beviljas.

Utskottets ställningstagande

Anståndsreglerna ändrades vid skatteförfarandelagens tillkomst för att utöka möjligheterna till anstånd. De mer generösa anståndsmöjligheterna gäller inte i första hand vid omprövning och överklagande utan syftar till att förbättra situationen för skattskyldiga i andra fall när det kan bli aktuellt med en skattebefrielse. Utskottet ser inte något behov av att se över anståndsreglerna med den inriktning som motionärerna föreslår.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Ersättning för kostnader i skattemål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att göra det möjligt för företag att söka interimserättning för rättegångskostnader i väntan på prövning i högre instans när Skatteverket överklagar.

Jämför reservation 10 (KD).

Bakgrund

Kostnaderna för Skatteverket och domstolarna bärs av staten. Huvudregeln är att den skattskyldige ska stå för sina egna kostnader i skatteförandet och skatteprocessen. Enskilda kan få ersättning enligt 15 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) för resor och uppehälle i samband med muntliga förhandlingar i förvaltningsdomstol. Möjligheten att få ersättning för kostnader för ombud, biträden eller utredningar i skattemål regleras i 43 kap. skatteförfarandelagen (SFL).

Man har rätt till ersättning för skäliga kostnader för ombud, biträde, utredning eller annat i ett ärende eller mål i den utsträckning sökandens yrkanden bifallits helt eller delvis, om ärendet eller målet avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen eller om det finns synnerliga skäl för ersättning. Ombud eller biträden har inte rätt till ersättning.

Ersättning får inte beviljas för kostnader som avser skyldigheten att lämna deklaration, lämna föreskrivna uppgifter eller att genom räkenskaper, anteckningar eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för att fullgöra uppgiftsskyldighet samt för kontroll av uppgiftsskyldighet. Ersättningen kan i vissa fall minskas, t.ex. om sökanden varit försumlig eller orsakat att ärendet eller målet blivit mer omfattande än nödvändigt. Ansökan om ersättning för kostnader ska framställas i samband med att domstolen avgör målet.

Ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning, eller ställande av säkerhet får enligt 68 kap. 2 § SFL inte betalas ut förrän beslutet har fått laga kraft mot Skatteverket.

Motionen

I kommittémotion 2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 4 anföras att företag i dag inte kan få ersättning för juridiska kostnader i väntan på dom i skattemål vid förvaltningsdomstol. Kristdemokraterna vill se över regelverket och göra det möjligt för företag att söka interimsersättning för rättegångskostnader i väntan på prövning i högre instans när Skatteverket överklagar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser inte något behov av att se över ersättningsreglerna i skattemål med den inriktning som motionärerna föreslår.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Minskad skatteadministration

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att Skatteverket ska få i uppdrag att mäta och kartlägga den tid företag ägnar åt skatteadministration och föreslå åtgärder för att minska administrationen samt om att företagare som lämnat in felaktiga eller försenade uppgifter enbart ska beläggas med en administrativ avgift.

Jämför reservation 11 (M, C, L, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2244 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) föreslås att Skatteverket ska få i uppdrag att mäta och kartlägga den tid företag ägnar åt skatteadministration och föreslå åtgärder för att minska administrationen. Motionärerna anför att med gynnsamma förutsättningar för företagande och entreprenörskap kan fler jobb växa fram. För många företag innebär dagens skatteadministration en påtaglig börda. Mycket tid och pengar går åt till att hantera skatteadministration i stället för att investera i kärnverksamheten.

I motion 2015/16:3081 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 föreslås att företagare som lämnat in felaktiga eller försenade uppgifter enbart ska beläggas med en administrativ avgift om felet inte begåtts uppsåtligt eller för egen vinnings skull. Enligt motionen är det inte rimligt att de som offrar mycket för att få ett företag att fungera väl straffas när felaktiga uppgifter inte lämnats uppsåtligt eller för egen vinnings skull.

Utskottets ställningstagande

Företagens skatteadministration underlättas bl.a. genom att Skatteverket utvecklar och förbättrar sin service och information, inte minst genom att erbjuda företag olika elektroniska tjänster.

Utskottet noterar att det i riksdagen väckts en fråga, 2015/16:789 Minskad skatteadministration för bättre företagsklimat, som besvarades av finansministern i slutet av februari 2016. Frågeställaren undrar om finansministern tänker verka för att Skatteverket ska få i uppdrag att mäta och kartlägga den tid företag ägnar åt skatteadministration och att föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen. I sitt svar anför finansministern följande.

I de riktlinjer för skattepolitiken som riksdagen antog våren 2015 är en vägledande princip för skattepolitiken att medborgarna och företagen ska ha ett högt förtroende för skattesystemet. Regelverket ska inte leda till onödigt stora administrativa kostnader för dem som tillämpar reglerna. Nyttan av förenklingar ska dock alltid vägas mot behovet av att värna skatteintäkterna, åstadkomma rättvisa mellan skattskyldiga samt motverka skattefusk och skatteundragande.

Skatteverket har i uppgift, enligt det mål för skatt som regeringen har beslutat i Skatteverkets regleringsbrev, att de eftersträvade skatte- och avgiftsintäkterna ska säkerställas rättssäkert och på ett för samhället ekonomiskt effektivt sätt samt på ett sätt som är kostnadseffektivt och enkelt för medborgare och företag. Skatteverket arbetar löpande med att förenkla skatteadministrationen. Inriktningen är att det ska bli lättare att göra rätt från början och att den administrativa bördan därmed ska minska för företag, privatpersoner och myndigheten. Arbetet innebär att Skatteverket ser över regler inom skatteområdet, undersöker vilka områden som genererar fel i deklARATIONERNA samt fångar upp behov av förenklingar som framförs av medborgare, företag och andra externa intressenter.

Vidare bidrar den ökade användningen av Skatteverkets elektroniska tjänster till att förenkla och underlätta så att medborgare och företag gör rätt från början. Skatteverket genomför vart sjätte år en större riksomfattande företagsenkät. I undersökningen 2013 instämde 40 procent av företagen i att det är enkelt för företag att deklarerera och lämna uppgifter om skatter. Innan digitaliseringen av skatteadministrationen tagit fart 2002 instämde bara 20 procent av företagen.

Ett av regeringens mål för arbetet med att förenkla för företagen är att de administrativa kostnaderna ska vara lägre 2020 än vad de var 2012. Tillväxtverket har regeringens uppdrag att årligen fram till 2020 följa upp utvecklingen av företagens administrativa kostnader. Ökade eller minskade kostnader till följd av förändringar avseende skatteadministration är en delmängd i denna mätning. Jag tycker inte att företagen ska belastas med administration för ytterligare en mätning och kartläggning som skulle bli följd om även Skatteverket skulle få ett sådant uppdrag.

Utskottet ser inte något behov av ett tillkännagivande till regeringen i denna fråga och avstyrker motion 2015/16:2244.

Riksdagen avskog nyligen ett yrkande i motion 2015/16:259 om att skattetillägg bör avskaffas och att felaktiga uppgifter som beror på ett oavsiktligt fel, slarv och dylika orsaker endast ska beläggas med mindre administrativa avgifter som har karaktären av påminnelseavgifter (se bet.

2015/16:SkU4). Riksdagen godtog utskottets uppfattning att skattetillägg är en viktig del i det skatteadministrativa sanktionssystemet.

Utskottet avstyrker motion 2015/16:3081.

Bilaterala skatteavtal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att regeringen årligen ska redovisa statusen på de svenska bilaterala skatteavtalen för riksdagen.

Jämför reservation 12 (SD).

Motionen

I motion 2015/16:1624 av Olle Felten m.fl. (SD) anfördes att tempot i arbetet med bilaterala skatteavtal måste öka. Målet måste vara att Sverige ska återta sin position bland de nationer som har bäst villkor i sina skatteavtal, och antalet länder som vi tecknar avtal med måste öka. En tydlig agenda för arbetet och vilka åtgärder som vidtas för att nå målet måste arbetas fram. Motionärerna anser att frågan är så viktig att regeringen årligen bör redovisa statusen på de svenska bilaterala skatteavtalen för riksdagen. En sådan redovisning bör innehålla såväl skatteavtalens antal som deras kvalitet. En tidsplan för det fortsatta arbetet bör också ingå.

Utskottets ställningstagande

Finansminister Magdalena Andersson anförde som svar på interpellation 2014/15:561 Om Sveriges bilaterala skatteavtal bl.a. följande (prot. 2014/15:110).

Herr talman! Olle Felten har frågat mig om jag är medveten om det problem han beskriver med statusen på skatteavtalen och konsekvenserna av denna situation. Han efterfrågar även åtgärder i förhållande till vad han anser är brister i tempot med att teckna nya avtal samt att uppgradera och komplettera befintliga avtal i syfte att förbättra förutsättningarna för den svenska industrins konkurrenskraft. Slutligen frågar han hur jag ska säkerställa att så blir fallet och när det kommer att ske.

Låt mig börja med att slå fast att ett brett och konkurrenskraftigt nät av skatteavtal är viktigt för en exportberoende och öppen ekonomi som Sveriges. Det finns ingen motsättning mellan regeringens prioriteringar på skatteavtalsområdet och de svenska exportföretagens. När Riksrevisionen granskade det svenska avtalsnätet 2010 låg fokus och resurser i stor utsträckning på att förhandla informationsutbytesavtal och att omförhandla vissa centrala skatteavtal i fråga om informationsutbyte. Det arbetet är nu slutfört, och Sveriges nät med 40 informationsutbytesavtal är ett av världens största. Dessa avtal och de omförhandlade skatteavtalen är mycket viktiga för att skydda den svenska skattebasen, och Skatteverket

beräknar att de hittills genererat närmare 3 miljarder kronor i skatteintäkter.

Sedan informationsutbytet byggts ut har Finansdepartementet åter kunnat koncentrera förhandlingsarbetet på skatteavtalen. Man måste dock komma ihåg att skatteavtalsförhandlingar är processer som Sverige inte ensidigt råder över. Det är ett bilateralt arbete där krav från svensk sida bemöts med motkrav. Det tar tid innan man når fram till ett undertecknat avtal.

Nu börjar vi dock se resultatet av de senaste årens förhandlingsarbete. Ett avtal har ingåtts med Georgien, och avtalet med Japan har uppdaterats. Vi har också nyligen undertecknat ett nytt avtal med Storbritannien. Det pågår även förhandlingar med flera ytterligare länder som vi vet är viktiga för svenska företag. Några av dessa förhandlingar är långt gångna, och förhoppningen är att vi inom en relativt nära framtid kommer att kunna presentera färdiga förhandlingsresultat. I sammanhanget ska också beaktas att arbetet med skatteavtalsfrågor inte enbart består i bilaterala förhandlingar. Det pågår också annat internationellt arbete med dessa frågor. Något som just nu är aktuellt, och som Riksrevisionen noterar i sin Uppföljningsrapport 2015, är det arbete mot BEPS, base erosion and profit shifting, som sedan 2013 bedrivs av OECD med stöd av G20. Sverige har ett mycket omfattande och aktivt engagemang i det arbetet.

Utskottet kan instämma i vad motionären och finansministern anfört om vikten av ett fortsatt förhandlingsarbete när det gäller skatteavtal för att skydda den svenska skattebasen. Riksdagen har de senaste åren godkänt ett stort antal informationsutbyteavtal och nyligen även godkänt ett nytt skatteavtal med Storbritannien och Nordirland (bet. 2015/16:SkU6). Finansministerns svar visar att regeringen bedriver förhandlingsarbetet med skatteavtalen med full kraft, och utskottet ser inte något behov av att regeringen, som föreslås i motionen, redovisar statusen på de svenska bilaterala skatteavtalen för riksdagen.

Utskottet avstyrker motionen.

Skatteflyktslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att skatteflyktslagen ska ses över.

Bakgrund

Det är en allmän regel att beskattning ska göras på grundval av rättshandlingars verkliga innebörd oavsett den beteckning som avtalen getts. Bedömningen behöver inte avse en enstaka rättshandling utan kan gälla den sammantagna innebörden av flera rättshandlingar (RÅ 2004 ref. 27). I detta ligger t.ex. att s.k. skenavtal inte ska läggas till grund för beskattningen.

Vid sidan av den allmänna regeln om genomsyn innehåller skatteflyktslagen särskilda bestämmelser som ger ytterligare möjligheter att bortse från en

rättshandling vid taxeringen. Vid en tillämpning av skatteflyktslagen ska det vara fråga om följande förutsättningar:

- Rättshandlingen ska ingå i ett förfarande som medför en väsentlig skatteförmån för den skattskyldige.
- Den skattskyldige ska direkt eller indirekt ha medverkat i rättshandlingen eller rättshandlingarna.
- Skatteförmånen kan antas ha utgjort det övervägande skälet för förfarandet.
- En taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens syfte som det framgår av skattebestämmelsernas allmänna utformning och de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgått genom förfarandet.

Lagen tillämpas av förvaltningsdomstolarna efter framställning från Skatteverket. Framställningen ska göras före utgången av de frister som gäller för beslut om eftertaxering eller i en pågående process om själva sakfrågan i underinstanserna.

Skatteflyktslagen är tänkt att tillämpas på förfaranden där en skattskyldig genomför en transaktion främst i syfte att uppnå eller undvika en beskattningseffekt, t.ex. när avdrag yrkas för konstlade förluster. Om den skattskyldige har något eller några andra godtagbara skäl för sitt handlande som tillsammans är av större betydelse än skatteförmånen, ska skatteflyktslagen inte tillämpas. Om ett förfarande framstår som normalt med hänsyn till det ekonomiska resultat som uppnås men ändå leder till en skatteförmån som lagstiftaren inte har avsett är inte skatteflyktslagen tillämplig.

Avsikten med lagen är inte att åstadkomma någon utvidgning av det skattepliktiga området. Det måste fortfarande vara grundläggande att gränserna för beskattningen anges genom de materiella reglerna (prop. 1980/81:17 s. 16).

Kommissionen föreslog i en rekommendation i december 2012 om aggressiv skatteplanering (K(2012) 8806) att medlemsstaterna skulle införa en generalklausul i sin nationella lagstiftning. Kommissionen föreslog vidare en ändring som innebar att en obligatorisk skatteflyktsregel infördes i rådets direktiv om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater (KOM(2013) 814).

Vid riksdagens subsidiaritetsprövning ifrågasattes förslaget och gav upphov till ett motiverat yttrande (utl. 2013/14:SkU23).

Ändringsdirektivet delades under det grekiska ordförandeskapet upp i två delar. En politisk överenskommelse träffades i den delen som avsåg dubbel icke-beskattning. När det gäller den återstående frågan om en gemensam obligatorisk antimissbruksbestämmelse presenterade det italienska ordförandeskapet i juli 2014 en kompromiss som innebar att en antimissbruksbestämmelse i form av en minimireglering skulle införas.

Regeringen var positiv till att kompromissförslaget utformades som en minimireglering så att Sverige utöver denna kan anpassa sina anti-

missbruksbestämmelser till nationella förhållanden. Kompromissförslaget bedömdes därför, till skillnad mot kommissionens förslag, inte strida mot subsidiaritetsprincipen. Vid en överläggning den 21 oktober 2014 stödde skatteutskottet regeringens ståndpunkt.

Rådet antog den 27 januari 2015 ändringsdirektiv (EU) 2015/121 med gemensamma minimibestämmelser för att förebygga skatteflykt, skattebedrägeri eller missbruk.

Riksdagen antog hösten 2015 (prop. 2015/16:14, bet. 2015/16:SkU7) lagändringar om begränsad skattefrihet för utdelning och bestämmelser om skatteflykt i fråga om kupongskatt för att genomföra ändringsdirektivet.

Motionen

I motion 2014/15:1395 av Fredrik Schulte (M) anförs att regeringen bör överväga en översyn av skatteflyktslagen. Lagen ska motverka skatteplanering genom en generalklausul som innebär att en skattskyldig individ kan dömas till straff trots att han eller hon vidtagit civilrättsligt fullt giltiga transaktioner och konstruktioner, men där den uppnådda effekten innebär en skattelindring som står i strid med lagstiftarens intentioner. Detta ger enligt motionären ett godtyckligt rättsläge ur tolkningssynpunkt. Det går visserligen att begära ett förhandsavgörande från skattemyndigheten, men detta förändrar inte lagens principvidrighet. Motionären anser att lagstiftaren rimligen bör uttrycka lagens syfte i skrift när lagarna författas, och om så inte skett bör lagen skrivas om så att godtyckliga tolkningar om lagstiftarens intentioner stävjas.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen avslag motsvarande motionsyrkande under förra riksmötet. I betänkande 2014/15:SkU20 som godkänts av riksdagen anförde utskottet att frågor om skatteflyktslagens tillämplighet i dag är ett vanligt inslag vid domstolarnas prövning av olika former av avancerade skatteupplägg och att lagen sannolikt också har en preventiv effekt i sådana sammanhang. Utskottet ansåg vidare att det var en fördel om arbetet med att motverka nya upplägg kan inriktas på konkreta lösningar som är tydliga för de berörda företagen i stället för en generell utbyggnad av skatteflyktslagens tillämpningsområde. Som ett exempel på sådana konkreta ingripanden framhölls den skärpning av ränteavdragsbegränsningarna som riksdagen beslutade om under hösten 2012 sedan det visat sig att räntesnurrorna fortfarande var ett allvarligt hot mot den svenska skattebasen.

Utskottet framhöll vidare även det mer övergripande arbetet med att stärka rättssäkerheten för enskilda och att det internationella samarbetet mot skatteflykt och skattefusk under senare år har utvecklats starkt.

Utskottet är liksom under det förra riksmötet inte berett att förorda ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av skatteflyktslagen.

Utskottet avstyrker motionen.

Betalning av skatt vid delårsboende

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att se över möjligheten att dela upp kommunalskatten mellan flera kommuner.

Motionerna

I motion 2015/16:282 av Lars Tysklind och Emma Carlsson Löfdahl (båda FP) föreslås att möjligheten att vara folkbokförd på mer än en ort under samma kalenderår ska utredas. Dagens regelverk medger endast folkbokföring på en ort under samma år. Detta innebär att personer som har dubbelt boende utnyttjar kommunal service i två kommuner men betalar skatt bara i den ena, trots att man kanske vistas åtskilliga månader i den kommun där man då inte betalar skatt. Detta påverkar enligt motionen framför allt många mindre kommuner som har en stor andel sommarboende.

I motion 2015/16:1962 av Fredrik Christensson och Anders Ahlgren (båda C) föreslås att möjligheten att dela kommunalskatten mellan flera kommuner ska utredas. Ett förslag för en rättvisare skattefördelning är att ge människor själva möjlighet att fördela hur stor andel av skatten som ska gå till de kommuner de har en koppling till, t.ex. kommunen de är uppväxta i, har bott i, bor i eller där de äger en fastighet. För dessa turist- och landsbygds-kommuner skulle ökat skatteunderlag leda till bättre service och infrastruktur som är mer anpassad till det faktiska befolkningsunderlaget, enligt motionärerna.

I motion 2015/16:2940 av Hans Wallmark (M) anser motionären att regeringen bör överväga att utreda om det skulle vara möjligt att vara skriven en del av året på annan ort och därmed vara skattskyldig där för det aktuella antalet månader. Under den tiden befrias den skattskyldige från den ordinarie utdebiteringen i kommunen och landstinget eller regionen där han eller hon stadigvarande lever.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är fortfarande (se bet. 2014/15:SkU20) inte berett att låta debiteringen av kommunal skatt variera med den skattskyldiges delårsboende i olika kommuner. En sådan ordning skulle bidra till ett ökat uppgiftslämnande och framstår som näst intill omöjlig att kontrollera. Ett eventuellt behov av en justering av kommunernas och landstingens skatteunderlag bör kunna tillgodoses på annat sätt.

Utskottet avstyrker motionerna.

Folkbokföring på rätt adress

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om en översyn av folkbokföringen för att motverka att någon felaktigt kan folkbokföra sig på annans folkbokföringsadress och så att reglerna för folkbokföring och adressändring blir mer rättssäkra samt om att Skatteverket, Valmyndigheten och Pensionsmyndigheten bör kunna samköra sina adressregister.

Bakgrund

Folkbokföringen är den grundläggande registreringen av befolkningen i Sverige. I folkbokföringen registreras uppgifter om vilka som bor i Sverige och var de bor. Det är Skatteverket som sköter folkbokföringen. De flesta personer som föds i eller flyttar till Sverige blir folkbokförda i Sverige. I samband med att en person blir folkbokförd för första gången i Sverige får personen ett personnummer. Folkbokföringen gäller fram till den dag man flyttar utomlands eller avlider.

Många rättigheter och skyldigheter är beroende av folkbokföringen, t.ex. rätten till barnbidrag och bostadsbidrag. Var man betalar skatt och röstar beror på var man är folkbokförd.

De uppgifter som får registreras i folkbokföringen är bl.a.

- namn
- adress
- personnummer och samordningsnummer
- födelsehemort
- medborgarskap
- make, barn, föräldrar, vårdnadshavare och adoption
- flyttning till och från Sverige
- adress i utlandet
- dödsfall och plats för begravning.

Huvudregeln är att man folkbokförs där man bor. Man bor där man tillbringar sin nattvila, eller motsvarande vila, minst en sjundedel av tiden, t.ex. en gång i veckan, två gånger varannan vecka, tre månader om året eller liknande. Om någon har mer än en bostad, dvs. dubbel bosättning, beror folkbokföringen på flera omständigheter, t.ex. om familjen bor i någon av bostäderna, var arbetsplatsen finns eller hur mycket tid man tillbringar i de olika bostäderna.

Flyttning inom Sverige ska anmälas inom en vecka till Skatteverket. Om en anmälan kommer in före eller inom en vecka från flyttdagen ändras adressen i folkbokföringen fr.o.m. flyttdagen. Kommer anmälan in senare ändras adressen fr.o.m. den dagen som anmälan kom in.

Den som planerar att bo utomlands ett år eller mer ska anmäla flyttning till utlandet hos Skatteverket. Samma sak gäller den som planerat att stanna kortare tid men sedan förlänger sin vistelse till ett år eller mer.

Genom folkbokföringen får hela samhället tillgång till uppgifter om befolkningen. Uppgifter från folkbokföringen om befolkningen sprids till myndigheter och övriga delar av samhället genom Navet (Skatteverkets system för distribution av folkbokföringsuppgifter till samhället) och SPAR (Statens personadressregister).

Navets funktioner regleras av lagen (2001:182) och förordningen (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. Ändrade uppgifter i Navet överförs varje dag till andra myndigheter, bl.a. Försäkringskassan, Migrationsverket, Lantmäteriet, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Transportstyrelsen med bl.a. bil- och körkortregister och Pensionsmyndigheten. Uppgifterna överförs veckovis till kommunernas olika förvaltningar och landstingens sjukvårdsförvaltningar (några landsting har daglig uppdatering).

SPAR är ett offentligt register som omfattar alla personer som är folkbokförda. I registret finns även uppgifter om personer med samordningsnummer vars identiteter är fastställda. SPAR uppdateras varje dag med nya uppgifter från folkbokföringen. För att någon ska kunna ta del av uppgifterna från folkbokföringen genom SPAR krävs att man är kund hos SPAR. Kunder hos SPAR är exempelvis banker, försäkringsbolag och postorderföretag.

Uppgifter i folkbokföringen är offentliga, vilket betyder att alla har rätt att få del av de uppgifter som finns registrerade i folkbokföringen.

Skatteverket lämnar inte ut uppgifter om det finns särskild anledning att anta att den som uppgifterna gäller, eller någon närstående till personen, kan ta skada av det. Då är uppgifterna sekretessbelagda. Skatteverket har en utredningsskyldighet i folkbokföringsärenden och ett allmänt ansvar för att register och dylikt är så korrekta som möjligt. Skatteverket kan självmant ta upp en persons folkbokföring till prövning. Ofta sker detta sedan någon annan myndighet upplyst Skatteverket om exempelvis att en person använder en annan adress än den som förekommer i folkbokföringen. Vid prövningen ska förvaltningslagens bestämmelser om bl.a. parters rätt att få del av uppgifter iakttas (prop. 1990/91:153 s. 139). Antalet ärenden där Skatteverket får indikationer på att någon felaktigt folkbokfört sig på en annan fastighetsägares adress är tämligen omfattande. Fastighetsägaren har en skyldighet att svara på frågor från Skatteverket om folkbokföringen men har inte någon egen utredningsskyldighet.

Motionerna

I motion 2015/16:1865 av Catharina Bråkenhielm (S) anförs att regeringen bör se över hur enskilda kan hindras från att felaktigt folkbokföra sig på andras folkbokföringsadresser. Det är i dag möjligt att skriva sig på någon annans adress utan att den personen har vetskap om det och på så sätt undslippa

räkningar, påminnelser och inkassokrav. Motionären framhåller att den som rättmätigt bebor adressen inte har några möjligheter att få rätsida på problemet eller få information om vem eller vilka som finns skrivna på adressen, vilket ger upphov till mycket stora problem.

I motion 2015/16:1945 av Lars-Arne Staxäng och Margareta Cederfelt (båda M) anser motionärerna att regeringen bör se över reglerna för folkbokföring och adressändring så att de blir mer rättssäkra. Det är möjligt för kriminella personer att vara skrivna hos människor som är helt ovetande om detta. När en familj flyttar till en ny adress kan det förekomma att andra personer redan är skrivna på adressen. Problemet är att den nya ägaren eller hyresgästen sällan informeras om detta. Skatteverket påbörjar visserligen i en hel del fall en utredning för att slå fast var tidigare hyresgäst bor nu, men sådana utredningar är ofta tidskrävande. Tack vare att man numera måste ange lägenhetsnummer har förvisso folkbokföringen blivit bättre och mer rättssäker. Det är enligt motionärerna angeläget med en översyn av reglerna om folkbokföring och adressändring så att misstag undviks och falska adressändringar uppdagas.

I motion 2015/16:2954 av Hans Wallmark (M) påtalas att den som vill flytta utomlands måste anmäla adressändring minst tre gånger: till Skatteverket, Valmyndigheten och Pensionsmyndigheten. I dag saknas samkörning av adressregister mellan dessa myndigheter – och säkerligen andra också. Med rätt små medel borde en samkörning vara en tämligen enkel sak att åtgärda. Regeringen bör se över frågan, anser motionären.

Utskottets ställningstagande

Skatteverket har en utredningsskyldighet i folkbokföringsärenden och ett allmänt ansvar för att register och dylikt är så korrekta som möjligt. Skatteverket kan självmant ta upp en persons folkbokföring till prövning. Ofta sker detta när någon annan myndighet upplyst Skatteverket exempelvis om att en person använder en annan adress än den som förekommer i folkbokföringen. Vid prövningen ska förvaltningslagens bestämmelser om bl.a. parterts rätt att få del av uppgifter iakttas (prop. 1990/91:153 s. 139). Antalet ärenden där Skatteverket får indikationer på att någon felaktigt folkbokfört sig på en annan fastighetsägares adress är tämligen omfattande. Fastighetsägaren har en skyldighet att svara på frågor från Skatteverket om folkbokföringen men har inte någon egen utredningsskyldighet. Utskottet anser inte att det finns skäl att ändra denna ordning.

Utskottet vill i detta sammanhang även redovisa det svar finansminister Magdalena Andersson lämnat på fråga 2015/16:229 En rättssäker folkbokföring.

Lars-Arne Staxäng har frågat mig vilka åtgärder jag har vidtagit för en mer rättssäker folkbokföring och adressändring. Under 2014 hanterades 1 479 849 flyttningsärenden inom Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. Medborgarna har en berättigad förväntan på Skatteverket att registrering av en ny adress ska gå enkelt och snabbt. Samtidigt måste

detta ske på ett rättssäkert sätt eftersom, såsom tas upp i frågan, felaktiga uppgifter i flyttningsanmälningar som registreras i folkbokföringsregistret kan orsaka problem för enskilda personer. I Skatteverkets regleringsbrev för 2015 tydliggör regeringen att uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens verkliga bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder. Skatteverket ska varje år beskriva de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att uppgifterna är korrekta. Enligt vad jag har erfarit pågår ett utvecklingsarbete vid Skatteverket avseende folkbokföringen. Bättre systemstöd ska bl.a. förenkla uppgiftsinsamlingen och effektivisera handläggningen. Skatteverket är beroende av impulser om felaktigheter från såväl enskilda som andra myndigheter för att ha ett korrekt register. På Finansdepartementet bereds frågan om fler myndigheter än i dag ska vara skyldiga att underrätta Skatteverket när de får indikationer om att en adress i folkbokföringsregistret är felaktig.

En anmälan om utflyttning görs till Skatteverket, och uppgifterna sprids sedan automatiskt till andra myndigheter genom Navet. Valmyndigheten och Pensionsmyndigheten behöver därför inte begära in dessa uppgifter. Utskottet ser inte någon anledning för riksdagen att uttala sig för en samkörning av adressuppgifter mellan myndigheter.

Utskottet avstyrker motionerna.

Folkbokföring av barn på två adresser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att barn ska kunna vara folkbokförda på två adresser och om att reglerna bör ses över.

Jämför reservation 13 (KD).

Bakgrund

Barn (personer under 18 år) ska folkbokföras enligt samma regler som vuxna och ska vara folkbokförda där de tillbringar sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan).

Barn kan ibland bo på två ställen, vilket kan innebära dubbel bosättning. Det är t.ex. vanligt när föräldrarna har var sin bostad och barnet vistas hos båda föräldrarna. Huvudregeln är att barnet då får folkbokföras hos den av vårdnadshavarna som de båda är överens om. Detta gäller i de fall då föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet och barnet bor ungefär lika ofta hos båda sina föräldrar.

Om huvudregeln inte är tillämplig, t.ex. när föräldrarna inte är överens om barnets folkbokföring, ska ett barn folkbokföras hos den förälder där barnet tillbringar flest nätter. Om barnet bor lika mycket tid hos båda föräldrarna ska folkbokföringen inte ändras så länge en förälder bor kvar i familjens tidigare gemensamma bostad. Detta gäller även om barnet tillbringar en natt mer i

veckan hos den andra föräldern. Om det inte finns någon sådan gemensam bostad och barnet bor lika många nätter hos båda föräldrarna eller om föräldrarna lämnar olika uppgifter om var barnet bor, ska barnets folkbokföring bestämmas utifrån barnets boendesituation. Vid denna typ av bedömning av ett barns folkbokföring är det Skatteverket som beslutar var barnet ska vara folkbokförd.

Motionerna

I motion 2015/16:932 av Rickard Nordin (C) anförs att det finns fall där det är rimligt att barn kan vara mantalsskrivna på två adresser. Det gäller särskilt när barnet tillbringar lika mycket tid i vardera hushållet. Det är viktigt både ur barnrättsperspektiv och ur jämställdhetsperspektiv att barn under 18 år ska kunna vara skrivna på två adresser om det finns skäl för det.

I partimotion 2015/16:2569 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 34 anförs att reglerna för folkbokföring av barn som bor växelvis bör ses över. Enligt motionen finns det en stark upplevelse av orättvisa i gruppen vars barn bor växelvis eftersom de familjeekonomiska stöden betalas ut till den förälder som har barnet folkbokfört hos sig. Brev från myndigheter, sjukvården, skolor m.m. skickas normalt sett bara hem till folkbokföringsadressen. Den andra föräldern riskerar att missa viktig information.

Utskottets ställningstagande

Enligt Folkbokföringsutredningen (se SOU 2009:75 Folkbokföringen s. 382) finns det inte tillräckligt starka skäl för att införa en möjlighet att folkbokföra ett barn på två ställen eller att låta barnet vara folkbokförd hos den ena föräldern och samtidigt registrera den andra förälderns adress i folkbokföringsdatabasen. Riksdagen (bet. 2012/13:SkU25) antog i stället bestämmelser som innebär att om vårdnadshavarna är överens ska de själva kunna välja var ett barn som bor ungefär lika mycket hos dem båda ska anses bosatt. En vårdnadshavare ska också vid gemensam vårdnad ensam kunna överklaga ett beslut om barnets folkbokföring. Utskottet är inte berett att tillmötesgå motionärernas förslag om ett tillkännagivande om att barn ska kunna vara folkbokförda på två adresser eller om att reglerna bör ses över.

Utskottet avstyrker motionerna.

Folkbokföring vid särskilt boende

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om en översyn av folkbokföringsreglerna för att skapa en möjlighet till kvarskrivning på bostaden vid flyttning till ett äldreboende.

Bakgrund

Riksdagen har avskaffat möjligheten att vara kvarskriften på bostaden vid flyttning till äldreboende. Undantag görs när en hemkommun placerar någon i en annan kommun. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2014 (prop. 2012/13:120, bet. 2012/13:SkU25).

När riksdagen avskaffade möjligheten att vara kvarskriften på bostaden vid flyttning till äldreboende väcktes ett motionsförslag om att den berörde bör höras innan beslutet fattas. Utskottet avslag förslaget och anförde följande.

Utskottet delar regeringens bedömning att huvudregeln för en person som bor på ett äldreboende bör vara att personen ska folkbokföras där i enlighet med bestämmelserna i 7 § folkbokföringslagen och att det finns skäl att göra ett undantag för de fall då en vistelse på ett äldreboende i en annan kommun än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till äldreboendet beslutats av den kommun där han eller hon var folkbokförd. Motionsförslaget om att folkbokföring av äldre personer med särskilt boende helst ska beslutas efter att man har hört med den äldre själv, en anhörig eller god man avstyrks eftersom möjligheten att själv välja folkbokföringsort nu avskaffas. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionen.

Motionen

I motion 2015/16:1200 av Mikael Cederbratt (M) sägs att det för livskamrater kan vara påfrestande nog att inte längre kunna leva tillsammans när vårdbehovet för den ena maken blivit alltför stort och särskilt boende för en av makarna krävs. Att därutöver även i juridisk mening tvingas isär ter sig poänglöst, och en översyn bör därför göras för att skapa ett undantag i folkbokföringslagen för denna grupp. Undantaget bör kompletteras med ändringar av andra lagar och regler.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte motsvarande motionsyrkande under förra riksmötet (bet. 2014/15:SkU20). Utskottet är inte berett att föreslå att riksdagen ändrar beslutet att avskaffa möjligheten att vara kvarskriften på bostaden vid flyttning till ett äldreboende. Utskottet avstyrker därför den aktuella motionen.

Folkbokföring i samband med ändrad könstillhörighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att Skatteverket ska få tydliga direktiv om att folkbokföringsregistret ska anpassas efter det juridiska könet.

Jämför reservation 14 (V).

Motionen

I partimotion 2015/16:49 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 10 anfördes att Skatteverket bör ges tydliga direktiv om att folkbokföringsregistret ska anpassas efter det juridiska könet. På senare år har det skett en hel del lagstiftningsmässig och i domstolarnas praxis på det familjepolitiska området. Även statliga utredningar som kan komma att ha stor påverkan på området har presenterats eller pågår just nu. Fram till dess att familjelagstiftningen blivit helt könsneutral och det därmed inte längre kommer att registreras vem som är moder och fader utan endast vem eller vilka som är barnets förälder eller föräldrar, behöver det vidtas åtgärder för att ändringar av juridiskt kön ska erkännas fullt ut även när det gäller familjefrågor.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i Skatteverkets regleringsbrev för 2016 gett verket ett uppdrag när det gäller folkbokföring vid ändrad könstillhörighet. Skatteverket ska utifrån gällande lagstiftning och den rättspraxis som utvecklats redogöra för hanteringen av ärenden om ändrad könstillhörighet i folkbokföringen. I uppdraget ingår att redovisa vilka konsekvenser personnummerbytet får för den person som har ändrat sin könstillhörighet och för de personer som har eller får en relation registrerad till denna person. Vidare ska Skatteverket beskriva vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit eller avser att vidta för att förhindra eventuella problem som identifierats. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 31 maj 2016.

Utskottet anser att eftersom frågan om folkbokföring i samband med ändrad könstillhörighet är aktualiserad både i Regeringskansliet och hos Skatteverket saknas det behov av ett tillkännagivande från riksdagen.

Utskottet avstyrker motionen.

Personnummer och samordningsnummer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att utreda ett nytt personnummersystem i syfte att övergå till ett system som är mindre integritetskränkande och svårare att missbruka, eller i syfte att införa könsneutrala personnummer samt om att se över systemet med samordningsnummer.

Jämför reservation 15 (V).

Bakgrund

Alla personer som folkbokförs i Sverige tilldelas ett personnummer som identitetsbeteckning. Den som en gång fått ett personnummer kommer att behålla samma nummer livet ut. Det innebär att personnumret inte ändras vid

t.ex. flyttning från eller till Sverige. Personnumret infördes 1947 och då som ett system med födelsetid plus ett tresiffrigt födelsenummer. År 1967 gjordes en ändring som innebar att man införde en kontrollsiffra som fjärde siffra i personnumret. Personnumret anger dels personens födelsetid, dels ett födelsenummer samt en kontrollsiffra. De enda uppgifter som kan utläsas ur ett personnummer är födelsetid och kön. Könet framgår av näst sista siffran i personnumret som är udda för män och jämn för kvinnor.

Ett grundläggande problem med personnumren är att antalet tillgängliga nummer är för litet. Problemen har lösts genom att det är möjligt att i stället ange en till födelsedagen närliggande dag vid fastställande av personnummer. Avsikten har varit att öka antalet tillgängliga personnummer med bibehållen utformning av personnumret (prop. 2008/09:111, bet. 2008/09:SkU28).

Utredningen om personnummer och samordningsnummer utredde en rad möjliga förändringar, bl.a. att slopa kopplingen till kön. Alternativet ger inga nya nummer men ökar flexibiliteten i användningen. Ett könlöst personnummer innebär nackdelar för statistik och forskning men har fördelen att ett sådant personnummer inte pekar ut en persons kön och att personnumret inte behöver ändras efter ett könsbyte. Den lösning som till sist valdes innebär att kopplingen till födelsedatumets daguppgift släpptes.

Sedan den 1 januari 2000 tilldelas en person som inte är eller har varit folkbokförd efter begäran från en myndighet ett särskilt nummer, ett s.k. samordningsnummer. Tidigare kunde även dessa personer tilldelas personnummer om det fanns ett uttryckligt författningsstöd. Eftersom identiteten ofta är osäker när det gäller personer som inte är folkbokförda i landet ansågs det lämpligt att personnummer reserverades för personer som är folkbokförda. Samordningsnummer infördes eftersom risken för personförväxling och behovet av säker kommunikation mellan myndigheter ändå ansågs kräva en enhetlig personbeteckning även för personer som inte är folkbokförda (prop. 1997/98:9 s. 78 f.). Samordningsnumret är konstruerat som ett personnummer men med sifferkombinationer som inte kan förekomma i personnumret på så sätt att siffrorna för dag adderas med 60.

Genom en lagändring den 1 juni 2008 får uppgifter om personer med samordningsnummer, om det inte råder osäkerhet om personernas identitet, ingå i det statliga personadressregistret (SPAR). På så vis har företag och andra privata organisationer fått en möjlighet att genom en enkel registerkontroll verifiera de uppgifter som en person med samordningsnummer lämnar om sin identitet (prop. 2007/08:58, bet. 2007/08:SkU26).

Behörigheten att begära ett samordningsnummer har utvidgats till att kunna omfatta även andra organ än myndigheter enligt vad regeringen bestämmer (prop. 2008/09:111, bet. 2008/09:SkU28). Regeringen har härefter förordnat om att Skatteverket får tilldela samordningsnummer på begäran av en statlig myndighet eller en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda vissa examina och som i sin verksamhet behöver ett samordningsnummer för en person för att undvika personförväxling eller för att utbyta information om personen med andra myndigheter eller organisationer (SFS 2009:275).

Samordningsnummer får tilldelas en person om det inte råder osäkerhet om hans eller hennes identitet. Även om det råder osäkerhet om en persons identitet får samordningsnummer tilldelas för

- registrering i register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister, lagen (1998:621) om misstankeregister, lagen (2010:362) om polisens allmänna spaningsregister och polisdatalagen (2010:361)
- annan behandling av uppgifter enligt polisdatalagen, eller i övrigt inom rättsväsendets informationssystem
- registrering i Migrationsverkets verksamhetsregister enligt förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen när det gäller personer som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.
- registrering i beskattningsdatabasen.

Skatteverket har utvecklat en tjänst där myndigheter rekviderar samordningsnummer elektroniskt.

Motionerna

I partimotion 2015/16:49 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 14 anförs att frågan om ett nytt personnummersystem bör utredas i syfte att införa könsneutrala personnummer. Vänsterpartiet anser att personnummersystemet bör revideras och att det ska införas könsneutrala personnummer på så sätt att könsbestämningen i löpnumret tas bort. Ett könsneutralt personnummer har många fördelar. Förutom att det inte pekar ut en persons kön kommer heller inte personnumret att behöva ändras efter att exempelvis en person ändrat sitt juridiska kön. Systemet är även bättre anpassat för att hantera när det införs ett tredje juridiskt kön i Sverige.

I motion 2015/16:327 av Anna Wallén (S) föreslås att möjligheten att införa könsneutrala personnummer ses över. Den legala processen vid könsbyten kan ta lång tid, men personen vill naturligtvis bli identifierad som det kön den anser sig tillhöra. När personen måste uppvisa legitimation eller ange personnummer kommer den tredje siffran i löpnumret alltid att identifiera vederbörande som det kön de juridiskt tillhör.

I motion 2015/16:1100 av Ewa Thalén Finné (M) anförs att regeringen bör överväga att se över och avskaffa det svenska personnummersystemet. Personnumren används inte längre bara i myndighetskontakter eller i myndighetsutövning utan ganska brett i dagens samhälle. Dagens användande innebär, förutom att det är djupt integritetskränkande, en påtaglig risk för missbruk. Ett ytterligare problem med personnummer är att de ”tar slut”. Det är därför rimligt att övergå till ett system som är både mindre integritetskränkande och svårare att missbruka.

I motion 2015/16:2927 av Jan R Andersson (M) anförs att systemet med samordningsnummer bör ses över. Personer som vistas i Sverige men inte är

folkbokförda i landet får i stället för ett personnummer ett samordningsnummer som kan användas av svenska myndigheter. Att sakna personnummer i Sverige ställer många gånger till stora problem med relativt enkla saker. I de flesta fall överförs t.ex. inte sjukvårdsjournaler till det permanenta personnumret. Det kan betyda att nya prover måste tas, att behandling försenas eller att behandling och smittspårning av sjukdomar som hepatit eller hiv omöjliggörs.

Utskottets ställningstagande

Ett grundläggande problem med personnumren är att antalet tillgängliga nummer är för litet. Problemen har lösts genom att det är möjligt att i stället ange en till födelsedagen närliggande dag vid fastställande av personnummer.

Utredningen om personnummer och samordningsnummer utredde som framgått en rad möjliga förändringar, bl.a. att slopa kopplingen till kön. Alternativet ger inga nya nummer men ökar flexibiliteten i användningen. Ett könlöst personnummer innebär nackdelar för statistik och forskning men har fördelen att ett sådant personnummer inte pekar ut en persons kön och att personnumret inte behöver ändras efter ett könsbyte. Den lösning som till sist valdes innebär att kopplingen till födelsedatumets daguppgift släpptes. Avsikten har varit att öka antalet tillgängliga personnummer med bibehållen utformning av personnumret.

Utskottet konstaterar att personnumret sedan gammalt har en utformning som anknyter till personen genom att det dels består av födelsedata, dels innehåller en uppgift om kön. Uppgiften om kön har sin grund i kraven på könsuppdelad statistik. Ett könsneutralt personnummer skulle innebära att uppgiften om kön måste tas fram på annat sätt. Utskottet är inte berett att tillstyrka en sådan omläggning och avstyrker därför motionsförslaget om könsneutrala personnummer. I sammanhanget bör det påpekas att den som har bytt kön också har möjlighet att byta personnummer. Skatteverket har särskilda rutiner för detta.

Utskottet är heller inte berett att tillstyrka att personnummersystemet slopas för att det skulle vara integritetskränkande eller på grund av risken för missbruk.

Utskottet kan konstatera att samordningsnummer ges till utländska personer som vistas tillfälligt här i landet eller har rätt till olika förmåner utan att vistas här och att förutsättningarna för att använda dessa nummer för identifikation har förbättrats genom att de ingår i det statliga personadressregistret. Utskottet ser inte någon anledning att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att se över systemet med samordningsnummer.

Utskottet avstyrker de aktuella motionerna.

Skydd för folkbokföringsuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om behovet av att lättare kunna byta identitet i samband med våld i nära relationer och om att regeringen ska återkomma med ett förslag om åtgärder som stärker skyddet för hotade och förföljda personers personuppgifter.

Jämför reservation 16 (M, C, L, KD).

Bakgrund

Uppgifter som registreras i folkbokföringen är som regel offentliga. Sekretess gäller hos alla myndigheter om det av särskild anledning kan antas att den enskilde, eller någon närstående, kan lida skada eller men om uppgifter om personen lämnas ut (22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). En sådan särskild anledning som avses i bestämmelsen kan vara befarad personföljelse. Om man på förhand kan misstänka att utlämnande av uppgifter om en person kan förorsaka personföljelse eller annan skada kan sekretessmarkering i folkbokföringsregistren tillgripas som en första skyddsåtgärd. Markeringen anger att särskild försiktighet bör iaktas vid bedömningen av om uppgifter om personen i fråga bör lämnas ut, eftersom uppgifterna kan omfattas av sekretess. Sekretessmarkering är alltså avsedd att ge myndigheterna en varningssignal inför uppgifter som normalt lämnas ut utan särskild sekretessprövning. Förfarandet med sekretessmarkering är inte lagreglerat. Förfarandet har dock använts inom folkbokföringen under många år, och skatteförvaltningen har utarbetat särskilda rutiner för systemet. JO har också accepterat förfarandet. Sekretessmarkeringen omprövas i regel varje år. Den skyddade personen ska då redogöra för de aktuella förhållandena, varvid det prövas om skyddet ska vara kvar.

Ett annat sätt att skydda personuppgifter i folkbokföringen är att genom beslut om s.k. kvarskrivning (16 § folkbokföringslagen) medge en person som flyttar att vara folkbokförd på den gamla folkbokföringsadressen om personen av särskilda skäl kan antas bli utsatt för brott, förföljelse eller allvarliga trakasserier på annat sätt. Kvarskrivning kan endast ske efter ansökan från den enskilde och får endast medges om den enskildes behov av skydd inte kan tillgodoses genom besöksförbud eller på annat sätt. Kvarskrivning får även avse den utsatta personens medflyttande familj. Kvarskrivning får medges för högst tre år i taget och kombineras ofta med sekretessmarkering.

Bestämmelser om fingerade personuppgifter infördes den 1 juli 1991 och regleras i lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter. Enligt lagen kan en folkbokförd person som riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet som riktar sig mot hans eller hennes liv, hälsa eller frihet medges att använda andra personuppgifter om sig själv än de verkliga (fingerade personuppgifter). Det krävs också att personen inte kan ges tillräckligt skydd genom kvarskrivning

eller på annat sätt. Huvudregeln är att medgivandet gäller för obegränsad tid, men det får begränsas till viss tid. Ett medgivande att använda fingerade personuppgifter får även ges åt en familjemedlem som varaktigt bor tillsammans med den person som riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet. Medgivande lämnas av Stockholms tingsrätt efter ansökan hos Rikspolisstyrelsen.

Riksdagen (bet. 2013/14:SkU34) antog våren 2014 regeringens förslag i proposition 2013/14:178 Förstärkt skydd för hotade och förföljda personer. Genom propositionen gjordes ändringar i folkbokföringslagen (1991:481) och i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som innebär att Skatteverkets möjlighet att begära hjälp av socialnämnden i ärenden om kvarskrivning och sekretessmarkering lyfts fram i lagtexten och att sekretessen för personuppgifter i ärenden om kvarskrivning stärks.

I propositionen redovisade regeringen också sin syn på inriktningen av det fortsatta arbetet med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsattas personuppgifter. Flera problem och brister behöver åtgärdas. Den hot- och riskbedömning som görs i dag behöver utvecklas, och användningen av olika skyddsåtgärder behöver samordnas. Reglerna behöver också göras mer konsekventa sett från ett skyddsperspektiv. Regeringen ansåg att det finns skäl att överväga hur dessa brister bör åtgärdas för att skapa ett bättre skydd för hotade och förföljda personer och att målet bör vara att skapa en sammanhållen och konsekvent reglering på området. Regeringen aviserade sin avsikt att göra en genomgripande översyn av dessa frågor och då även ta upp frågor om användningen av fingerade personuppgifter och frågor om skyddade personkategorier.

Riksdagen beslutade i det nämnda lagstiftningsärendet (bet. 2013/14:SkU34) med bifall till en motion (S) om ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad skatteutskottet anförde. Utskottet delade regeringens syn när det gäller inriktningen av det fortsatta arbetet med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsattas personuppgifter och underströk i likhet med motionen att det är viktigt att arbetet bedrivs skyndsamt så att de våldsutsattas behov av sekretesskydd kan tillgodoses inom en rimlig tid.

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2431 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 22 anfördes att det finns ett behov av att lättare kunna byta identitet i samband med våld i nära relationer där offrens liv begränsas kraftigt. Skyddad identitet och kvarskrivning är en hjälp på kort sikt, men i förlängningen är det ett mycket svårt sätt att leva ett normalt liv på. Att byta identitet är en påfrestande process men har fördelen att det ger en möjlighet att börja om och sedan leva ett tämligen normalt liv utan ständig rädsla.

I kommittémotion 2015/16:2645 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 5 anfördes att Alliansen anser att fingerade personuppgifter bör kunna medges i större omfattning än i dag. Det innebär att en person får nya

identitetsuppgifter, t.ex. nytt namn och nytt personnummer. Alliansregeringen lät en särskild utredare se över lagstiftningen och föreslå åtgärder som stärker skyddet för hotade och förföljda personers personuppgifter, såväl lagstiftning som myndighetsrutiner. Utredningen har lämnat ett betänkande (SOU 2015:69). Motionärerna förväntar sig att regeringen nu utan dröjsmål fullföljer reformarbetet.

Utskottets ställningstagande

Utredningen om förstärkt skydd av personuppgifter för hotade och förföljda personer (Fi 2014:11), Trygghetsutredningen, avslutade sitt arbete sommaren 2015 och har avlämnat betänkandet SOU 2015:69 Ökad trygghet för hotade och förföljda personer. Utredningens uppgift var att föreslå åtgärder som ger ett stärkt skydd för hotade och förföljda personers personuppgifter. Utredningen skulle bl.a. lämna förslag om hur personer som lever under hot eller förföljelse eller som i övrigt har behov av skydd kan få ett starkare skydd för sina personuppgifter i folkbokföringsdatabasen, hur det kan skapas en mer sammanhållen ordning för hot- och riskbedömningar och för olika skyddsåtgärder samt hur reglerna om fingerade personuppgifter kan ändras så att skyddsåtgärden kan medges i något större omfattning än i dag.

Betänkandet har remissbehandlats, och Finansdepartementet arbetar på en proposition.

Utskottet anser att arbetet med att skapa ett starkare skydd för de våldsutsattas personuppgifter nu har kommit så långt att ett förslag snart kan förväntas till riksdagen. Utskottet ser därför inte något behov av ytterligare tillkännagivanden från riksdagens sida i denna fråga. Utskottet vill i sammanhanget påminna om att regeringen den 11 februari 2016 lämnade lagrådsremissen Straffrättsligt skydd mot olovlig identitetsanvändning. Förslaget innebär att ett nytt brott införs: olovlig identitetsanvändning.

Utskottet avstyrker motionerna.

Reservationer

1. Synliga skatter och avgifter, punkt 1 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) yrkande 5 och

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 2 och

avslår motionerna

2015/16:47 av Jonas Jacobsson Gjörtlér (M),

2015/16:87 av Jonas Jacobsson Gjörtlér (M),

2015/16:97 av Fredrik Eriksson (SD),

2015/16:227 av Erik Ottoson (M),

2015/16:741 av Staffan Danielsson och Anders Ahlgren (båda C),

2015/16:790 av Said Abdu (FP) yrkandena 1 och 3,

2015/16:1066 av Ida Drougge och Erik Bengtzboe (båda M),

2015/16:1070 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:1208 av Lars-Arne Staxäng (M) yrkande 3,

2015/16:1232 av Jenny Petersson och Ida Drougge (båda M),

2015/16:1394 av Fredrik Schulte (M),

2015/16:1454 av Johan Nissinen (SD),

2015/16:1772 av Lisbeth Sundén Andersson och Sotiris Delis (båda M),

2015/16:2457 av Kristina Yngwe (C),

2015/16:2609 av Sofia Fölster (M) yrkande 2,

2015/16:2658 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2858 av Aron Modig (KD) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2906 av Paula Bieler och Markus Wiechel (båda SD) yrkandena 1–4,

2015/16:2926 av Lena Asplund (M),

2015/16:2949 av Lotta Olsson och Ulrika Karlsson i Uppsala (båda M) och

2015/16:3064 av Martin Kinnunen (SD).

Ställningstagande

Skattetrycket sjönk i Sverige under alliansregeringsåren. Sverige har dock fortfarande en av de högsta skattekvoterna i världen. Inom OECD var det 2013 endast fyra länder som hade ett högre skattetryck än vårt land.

Studier visar dock att svenskarna i gemen inte vet hur högt skatteuttaget är. Detta framkom inte minst i en rapport som samhällsdebattör och teknologie doktor Nima Sanandaji presenterade nyligen. En viktig orsak till detta är att stora delar av skattetrycket kan betecknas som dolda.

Detta är problematiskt av flera anledningar, inte minst för att det försvårar för medborgarna att bedöma huruvida man får ut det som utlovats av de inbetalade skattepengarna. Om stora delar av skatterna är dolda för medborgarna är det också svårare att bilda opinion för lägre skatter, men samtidigt enklare att höja desamma.

Förra året deklarerade 5,4 miljoner personer (av totalt 7,7 miljoner) elektroniskt. Det var ca 170 000 personer fler än året före. Drygt 656 000 personer deklarerade via sms. Att servicen gentemot medborgarna ökar och deklARATIONERNA förenklas måste ses som positivt. Samtidigt leder det sannolikt till att färre personer riktar full uppmärksamhet mot sina skatteuppgifter, vilket kan bidra till de resultat som Sanandaji påvisar.

Så vad kan man då göra? Offentliga arbetsgivare måste visa vägen genom att tydligare redovisa samtliga skatter och avgifter på lönebeskedet. Uppgifterna bör omfatta såväl de lagstadgade avgifterna som de avgifter som avtalats med de fackliga organisationerna, s.k. avtalsförsäkringar och avtalspensioner. Vissa arbetsgivare inom både privat och offentlig sektor redovisar detta redan i dag, men de flesta löntagare får inte denna information. Även i detta sammanhang borde den offentliga sektorn föregå med gott exempel och snarast synliggöra skatter och avgifter på lönebeskedet.

Kanske kan vi därutöver ha ett system där en arbetstagares lön, skatt och arbetsgivaravgift för ett ögonblick läggs på löntagarens bankkonto men där skatten och avgifterna lika snabbt försvinner därifrån.

Det är inte mer än rätt att vi politiker kontinuerligt arbetar med att belysa och informera om hur vårt samhällssystem fungerar och vilka fundament det vilar på. En sådan viktig faktor är skattesystemet och medborgarnas vilja att betala skatt. För att förtroendet framöver ska vara fortsatt stort för skattesystemet behöver vi göra vad vi kan för att informera om hur det fungerar och hur mycket skatt som egentligen tas in.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Månadsuppgift, punkt 2 (M, C, L, KD)

av Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Anette Åkesson (M), Mats Persson (L) och Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2242 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) och
avslår motionerna
2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 2 och
2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Arbetsmarknaden förändras, och det är viktigt såväl för den enskildes trygghet som för värnandet av skattebasen att myndigheter kan utföra sitt tillsynsarbete på ett tillfredsställande vis. Enligt nuvarande regler lämnas en kontrolluppgift om intäkter i inkomstslaget tjänst en gång per år. Detta blir otillräckligt när arbetstillfällena, arbetstagare och företag är mer rörliga än tidigare. Vi vill i stället att kontrolluppgifterna ska lämnas på månadsbasis och även synliggöras på månadsbasis för såväl kontrollmyndighet som arbetstagare. Det är viktigt att även privatpersoner och inte bara kontrollmyndigheter får ta del av uppgifter som angår dem själva. På så sätt ökar såväl egenkontrollen som tillsynsmyndigheters kontrollmöjligheter. Rätt använd kan också informationen användas för effektivare kontroller, vilket minskar belastningen för det kontrollerade företaget.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

3. Månadsuppgift, punkt 2 (V)

av Daniel Sestrajcic (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 2 och
2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 1 och
avslår motion
2015/16:2242 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD).

Ställningstagande

I dag redovisar företag skatter och arbetsgivaravgifter i en klumpsumma utan att det går att direkt härleda vilka anställda som avses eller heller hur många anställda som inbetalningen avser. Genom att koppla inbetalningarna till enskilda individer försvåras fusk och ohederlig hantering. Den anställda kan på detta sätt också få möjlighet att kontrollera att hans eller hennes skatter och avgifter betalas in på ett korrekt sätt.

I utredningen Månadsuppgifter – snabbt och enkelt (SOU 2011:40) som kom 2011 presenterades ett förslag med innebörden att arbetsgivare ska redovisa utbetalningar och skatteavdrag per individ och månad. I januari 2013 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma med ett förslag med den innebörden. Den förra regeringen underlät trots detta att vidta några åtgärder med anledning av tillkännagivandet.

Skatteverket har i en skrivelse till regeringen den 1 februari 2016 föreslagit en lagändring för att göra det möjligt att månadsvis lämna uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen.

Vänsterpartiet har drivit kravet om individuell redovisning av skatter och avgifter i många år, och vi noterar att utskottet tidigare i år uttalade att man förväntar sig att regeringen ska återkomma med ett sådant förslag. Det gör Vänsterpartiet också, men tills det händer kommer vi att fortsätta att lägga förslaget på riksdagens bord. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma till riksdagen med ett förslag om individuell redovisning av skatter och avgifter.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. F-skatt och näringsverksamhet, punkt 3 (V)

av Daniel Sestrajcic (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:356 av Teres Lindberg (S),

2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkandena 3 och 4,

2015/16:468 av Teres Lindberg (S) och

2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 3 och
avslår motionerna

2015/16:816 av Annelie Karlsson (S) yrkandena 1–4 och

2015/16:1477 av Robert Hannah (FP).

Ställningstagande

Reglerna för F-skatt förändrades 2009; bl.a. utvidgades näringsbegreppet för att fler skulle kunna beviljas F-skatt. Förändringarna innebär att det numera är tillräckligt att uppdragstagaren har en enda uppdragsgivare. Denna uppdragsgivare kan dessutom vara personens tidigare arbetsgivare.

År 2013 utvärderade Skatteverket förändringarna av näringsbegreppet. I utvärderingen är det tydligt att Skatteverket anser att det finns en strävan bland många arbetsgivare att använda sig av personer med F-skatt i stället för att anställa för att undvika att ta sitt arbetsgivaransvar.

Vänsterpartiet anser att det ska krävas mer än en uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt. På så sätt vill vi värna arbetstagarbegreppet och arbetsrätten. Kravet på fler än en uppdragsgivare skulle minska risken för att arbetsgivare tvingar anställda att starta företag enbart för att sänka sina arbetskraftskostnader. Vänsterpartiet har framfört det här kravet tidigare, senast för ett år sedan. Vi fick då medhåll från skatteutskottet som anförde att ett regelverk som beaktade antalet uppdragsgivare är ett bra mått på huruvida en person med F-skatt är beroende av sina uppdragsgivare och om någons uppdrag innebär ”inordning i dennes verksamhet”, som lagen uttrycker det. Något lagförslag med den innebörden har dock ännu inte presenterats.

Det är viktigt att framhålla F-skattens roll som skydd för den enskilda konsumenten. Den som anlitar en uppdragstagare med F-skatt behöver inte göra något skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. Om en oseriös uppdragstagare blir godkänd för F-skatt kan detta utnyttjas för att försvåra upptäckten av svartarbete.

I dag gäller ett godkännande av F-skatt tills vidare. Som ett försök att begränsa fusk bör ett tidsbegränsat godkännande av F-skatt införas. Tidsbegränsningen ska avse såväl obegränsat som begränsat skattskyldiga. Kretsen som omfattas bör begränsas till de uppdragstagare som understiger en viss summa i debiterad skatt.

Utländska företag i Sverige kan ansöka om F-skatt, men det är inte ett krav. Svenska företag kan med andra ord bli granskade av både myndigheter, upphandlare och andra intressenter. Samtidigt kan de utländska företag som inte vill bli granskade välja att inte registrera sig. Att få ut information från andra länder kan vara besvärligt för den myndighet, upphandlare eller annan intressent som vill kontrollera att företaget sköter sig. För att möjliggöra konkurrens på lika villkor bör samtliga verksamma företag kunna jämföras och granskas. Därför ska utländska företag som bedriver näringsverksamhet på plats i Sverige ha anmälningsplikt. Filiallagsutredningen (SOU 2010:46) föreslog att detta skulle gälla för företag som verkade i mer än sex månader eller med anställd personal. Den föreslog vidare att en kontaktperson med adress i Sverige ska utses om verksamheten pågår i mer än åtta dagar och bedrivs i Sverige med anställd personal. Med dessa åtgärder stärks de seriösa företagens möjlighet att konkurrera på sunda villkor, samtidigt som missbruk av utländska företag kan undvikas.

Vad som anförts ovan om flera uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt, om tidsbegränsad F-skatt och om anmälningsplikt för utländska företag bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Skatte- och avgiftskontroll, punkt 8 (V)

av Daniel Sestrajcic (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V) yrkande 1 och
2015/16:843 av Hanna Westerén m.fl. (S).

Ställningstagande

Den borgerliga regeringen visade aldrig något seriöst intresse för att bekämpa skattefusk och social dumpning. Tvärtom underlättade den i praktiken fusk och utnyttjande av arbetskraft genom exempelvis ändrade regler för F-skattsedlar, avregleringen av arbetskraftsinvandringen och sänkta krav på företag som tar emot lönesubventioner från Arbetsförmedlingen. Men också det man valde att inte göra pekar i samma riktning. Det kanske mest flagranta exemplet är när man inte tog strid för den svenska kollektivavtalsmodellen när Lavaldomen föll i EU:s domstol. Vänsterpartiet anser att kampen mot social dumpning och skattefusk måste ges en hög prioritet och att det inte saknas beprövade metoder om bara den politiska viljan finns. Vi har förhoppningar om att den här regeringen kommer att visa sådan vilja. Regeringen bör anta en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartjobb och social dumpning. Planen bör sträcka sig över en längre tid med tydliga prioriteringar och delmål och omfatta flera myndigheter med uppdrag att samverka inbördes och med arbetsmarknadens parter.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Certifierade kassaregister, punkt 9 (C)

av Per Åsling (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3012 av Per Åsling m.fl. (C) och
avslår motionerna
2015/16:895 av Penilla Gunther (KD),
2015/16:1063 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M),
2015/16:1127 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2015/16:1142 av Annicka Engblom m.fl. (M),

2015/16:2289 av Lars-Axel Nordell (KD),
2015/16:2468 av Gunilla Nordgren (M),
2015/16:2566 av Finn Bengtsson m.fl. (M) och
2015/16:2974 av Penilla Gunther (KD).

Ställningstagande

Centerpartiets grundinställning är att konkurrensen mellan företag måste ske på rättvisa villkor och att det därmed är viktigt att motverka skattefusk och oönskade skatteundraganden. En sådan viktig lagstiftning är skyldigheten att ha kassaregister. I samband med att det generella undantaget från kassaregister för torghandel togs bort utvidgades möjligheten för Skatteverket att undanta verksamheter från kravet på kassaregister om kravet oavsett orsak är oskäligt. I flera fall har kravet upplevts som mycket svårt eller rent av omöjligt att uppfylla. Exempel finns på att elektricitet saknats och andra lösningar inte har kunnat genomföras av praktiska skäl. En ansökan om dispens från kravet på kassaregister beviljades inte, vilket riskerar att få till följd att verksamheten tvingas stänga. Sedan lagändringen har endast ett fåtal dispenser getts. Enligt Skatteverket råder oklarheter om tolkningen av undantaget. I lagstiftningsärendet uttalades att ”samtliga skyldigheter som gäller kassaregister måste vara möjliga att uppfylla för företagen” (prop. 2012/13:129 s. 20). Intentionen med lagstiftningen var aldrig att verksamheter som inte hade någon praktisk möjlighet att uppfylla kravet på kassaregister skulle tvingas att stänga. Enligt Centerpartiets mening är det ur ett samhällsperspektiv oerhört viktigt att kontrollverksamheten inte får ta över och styra vilka näringsverksamheter som får finnas. Centerpartiet anser därför att reglerna om dispens från kravet på kassaregister bör förtydligas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Personalliggare, punkt 10 (V)

av Daniel Sestrajcic (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S) yrkande 2 och
avslår motion

2015/16:1116 av Boriana Åberg och Annicka Engblom (båda M).

Ställningstagande

I dag finns det möjlighet för Skatteverket att komma ut på oannonserade besök hos restauranger, frisörer och tvätterier. Från och med 2016 gäller denna möjlighet även byggarbetsplatser. För att ytterligare stärka den sunda konkurrensen bör de oannonserade besöken kunna göras på i princip samtliga arbetsplatser utom arbetsplatser i privatbostäder. Med denna förändring blir det lättare att komma åt de företag som i dag bryter mot skatte- och bokföringsregler.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Personligt betalningsansvar, punkt 11 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Enligt aktiebolagslagens regler för personligt ansvar vid kapitalbrist är ett aktiebolags styrelse och ledning inte ansvariga gentemot borgenärerna. Motsvarande bestämmelse gäller dock inte skatteskulder, där en styrelse kan hållas ansvarig om det saknas skattebetalningar vid likvidation, även om styrelsen följt alla steg i fråga om kontrollstämma etc. Kristdemokraterna vill se över och begränsa styrelsens och ledningens personliga ansvar för skatteskulder i fall där lagen har följts.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

9. Anstånd, punkt 12 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 5 och

avslår motion

2015/16:2633 av Maria Malmer Stenergard (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vid t.ex. skattemål är ordningen sådan att företagare måste betala en utdömd skuld i väntan på avgörande från förvaltningsdomstolarna. En entreprenör kan därmed rent teoretiskt få huset utmätt även om vederbörande senare frikänns i högre instans. De anståndsregler som finns är begränsade och tillämpas mycket restriktivt. Kristdemokraterna vill se över anståndsreglerna. Det måste finnas synnerliga skäl om anstånd inte ska beviljas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

10. Ersättning för kostnader i skattemål, punkt 13 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Företag kan i dag inte få ersättning för juridiska kostnader i väntan på dom i skattemål vid förvaltningsdomstol. Kristdemokraterna vill se över regelverket och göra det möjligt för företag att söka interimserättning för rättegångskostnader i väntan på prövning i högre instans, när Skatteverket överklagar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

11. Minskad skatteadministration, punkt 14 (M, C, L, KD)

av Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Anette Åkesson (M), Mats Persson (L) och Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2244 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) och
avslår motion
2015/16:3081 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

En politik för jobb och tillväxt går hand i hand med en politik för företagande och entreprenörskap. Med gynnsamma förutsättningar för företagande och entreprenörskap kan fler jobb växa fram. För många företag innebär dagens skatteadministration en påtaglig börda. Mycket tid och pengar går åt till att hantera skatteadministration i stället för att investera i kärnverksamheten. Skatteverket bör därför ges i uppdrag att mäta och kartlägga den tid företag ägnar åt skatteadministration samt föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

12. Bilateral skatteavtal, punkt 15 (SD)

av David Lång (SD) och Olle Felten (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:1624 av Olle Felten m.fl. (SD).

Ställningstagande

Riksrevisionen uppmärksammade i en rapport 2010 (RiR 2010:24) den snabbt vikande trenden i arbetet med att hålla de svenska skatteavtalen uppdaterade i förhållande till våra viktigaste konkurrentländer. Riksrevisionen menar att Sverige har sackat efter i detta viktiga arbete, vilket på sikt riskerar att medföra att svenska företag på grund av sämre skattemässiga förutsättningar tappar i konkurrenskraft när det gäller internationell verksamhet, investeringar och lokalisering av viktiga verksamheter såväl i Sverige som i utlandet.

Svenskt Näringsliv som också gjorde en analys av den svenska stocken av bilaterala skatteavtal både 2010 och i en uppföljning 2014 anger samma dystra trend. Detta är mycket allvarligt eftersom man har verifierat att trenden pågått sedan 1998 då Sverige hade en ledande roll i världen i arbetet med att hålla skatteavtalen på en hög och för industrin bra nivå. Sedan dess har alltså utvecklingen backat, och detta måste rättas till med resoluta och genomtänkta åtgärder.

Svenskt Näringsliv menar i en bedömning att den direkta förlusten för Sverige som nation i form av minskade skattebetalningar är flera miljarder kronor per år på grund av de relativt sämre villkor som Sverige har fått gentemot våra viktigaste konkurrentländer. Detta beror på att vi inte har upprätthållit ett tillräckligt högt tempo i arbetet med att uppgradera gamla avtal samt teckna nya skatteavtal med länder som svensk industri har eller planerar verksamhet i. I själva verket är sanningen den att vi sedan slutet av 1990-talet har nedmonterat våra insatser för att uppdatera och utveckla vårt nät av skatteavtal.

Situationen är allvarlig. Sverige har tappat sin ledande roll i sammanhanget, och våra konkurrentländer förbättrar sina positioner. Samtidigt är Sverige extremt beroende av att industrin kan utveckla sina exportsatsningar och på det sättet dra in mer resurser till Sverige. Hela vår välfärd bygger på exportindustrins möjligheter att dra in resurser till landet.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige har stagnerat. BNP per capita är ett bra mått om man vill diskutera hur den övergripande utvecklingen ser ut för ett land. För Sveriges del är utvecklingen tydlig. Under tiden från början på 1990-talet fram till 2007 var utvecklingen stark och måttet BNP per capita ökade stadigt. Under perioden 2007 till 2014 var måttet i stort konstant, med mindre variationer upp och ned. Kurvan visar att någonting har hänt med den svenska ekonomin. Vi står helt enkelt still och får det inte bättre. I det läget måste allt som kan göras för att bättra på utvecklingen också verkställas.

De brister som finns i tempot med att teckna nya skatteavtal samt att uppgradera och komplettera befintliga dito gör att förutsättningarna för svensk exportindustris konkurrenskraft försämras för varje dag som går. Sverige slarvar i denna fråga bort en viktig del av de grundläggande förutsättningarna för att vår exportindustri ska kunna utvecklas. Finansdepartementets bristande aktiviteter med skatteavtalen är en viktig faktor i detta scenario. Om Sverige ska kunna fortsätta som en ledande välfärdsnation måste vi snabbt börja gå i motsatt riktning. Det är därför av största vikt att regeringen omgående ökar tempot i arbetet med att nyteckna och uppdatera gamla skatteavtal.

Skatteavtalen är en av många olika faktorer som långsiktigt påverkar bl.a. den svenska industrins etablering av centrala funktioner, produktionsenheter och forskningscentrum. Det är i sin tur en viktig och avgörande faktor för var företagen beskattas, inte minst i ljuset av de olika förslag som finns på företagsbeskattningsområdet inom EU och OECD. Sverige kan långsiktigt tappa stora delar av skattebasen för företagsbeskattning om vi inte ser till att hålla internationellt konkurrenskraftiga skattevillkor för våra internationellt verksamma företag. Det går alltså inte att utesluta att bristerna i arbetet med bilaterala skatteavtal är en del av orsakerna till att den ekonomiska utvecklingen i Sverige stagnerat.

Enligt Svenskt Näringslivs rapport 2014 hade de 82 länder som Sverige då hade gällande skatteavtal med tillsammans 151 avtal med andra länder som i ett eller flera avseenden var mer fördelaktiga villkor än man hade i avtalen med Sverige. Detta är inte hållbart för en exportberoende nation som Sverige.

Det är därför viktigt att regeringen löser detta problem. Tempot i arbetet med bilaterala skatteavtal måste öka. Målet måste vara att Sverige ska återta sin position bland de nationer som har bäst villkor i sina skatteavtal, och antalet länder som vi tecknar avtal med måste öka. En tydlig agenda för arbetet och vilka åtgärder som vidtas för att nå målet måste arbetas fram.

Frågan är så viktig att regeringen årligen bör redovisa statusen på de svenska bilaterala skatteavtalen för riksdagen. En sådan redovisning bör innehålla såväl skatteavtalens antal som deras kvalitet. En tidsplan för det fortsatta arbetet bör också ingå. En lämplig modell för kvalitetsredovisningen kan vara de rapporter som Riksrevisionen (2010:24) och Svenskt Näringsliv (2010 och 2014) lämnat på området.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

13. Folkbokföring av barn på två adresser, punkt 19 (KD)

av Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2569 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 34 och
bifaller delvis motion
2015/16:932 av Rickard Nordin (C).

Ställningstagande

Det går inte att vara folkbokförd på två adresser, vilket gör att ett växelvis boende inte avspeglas i folkbokföringsregistret. Av alla särlevande föräldrar har cirka en tredjedel barn som bor växelvis, dvs. barnet bor lika mycket tid hos vardera föräldern. Andelen barn som bor växelvis har ökat mycket kraftigt sedan 1980-talet, men det framgår inte i folkbokföringen.

En enkätundersökning som Försäkringskassan genomfört visar att för endast 60 procent av barnen med särlevande föräldrar stämmer folkbokföringen överens med var barnet mestadels faktiskt bor. Detta är anmärkningsvärt eftersom de flesta analyser om hushållens sammansättning och situation, bl.a. vad gäller ekonomisk standard, baseras på barnets folkbokföring. Exempelvis överskattas antalet barn som bor med ensamstående mamma. I de allra flesta fall där folkbokföringen inte överensstämmer med var barnet bor mest, bor barnen växelvis. I dessa fall underskattas sannolikt barnens ekonomiska situation då pappans ekonomi inte räknas med i statistiken.

Det finns en stark upplevelse av orättvisa i gruppen vars barn bor växelvis då de familjeekonomiska stöden betalas ut till den förälder som har barnet folkbokfört hos sig. Till viss del kan dessa problem lösas med våra övriga förslag, men inte fullt ut. Att barnen bara är folkbokförda på en adress innebär också att brev från myndigheter, sjukvård, skola m.m. normalt sett bara skickas hem till folkbokföringsadressen. Den andra föräldern riskerar att missa viktig information, och i värsta fall undanhåller en förälder information från den andra.

Vi anser därför att reglerna för folkbokföring och för bidrag där folkbokföringen spelar roll ska ses över med inriktningen att minska risken för konflikter mellan föräldrarna.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

14. Folkbokföring i samband med ändrad könstillhörighet, punkt 21 (V)

av Daniel Sestrajcic (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:49 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 10.

Ställningstagande

På senare år har det skett en hel del lagstiftningsmässigt och i domstolarnas praxis på det familjepolitiska området. Även statliga utredningar som kan komma att ha stor påverkan på området har presenterats eller pågår just nu. Under de två senaste åren har bl.a. kravet på tvångssterilisering vid ändring av juridiskt kön avskaffats, och det har i domstol fastslagits att en man som fött barn också ska stå som biologisk far till barnet i födelseattesten. De förslag som nyligen presenterades om juridiskt kön och medicinsk könskorrigering (SOU 2014:91) skulle, om de blir verklighet, få stor inverkan på den familjerättsliga lagstiftningen.

Enligt en dom i Förvaltningsrätten i Göteborg som meddelades hösten 2014 fastslogs att Skatteverket gjort fel när de vägrade en man som ändrat juridiskt kön att få registreras som sitt barns far. Mannen födde barnet när han fortfarande var en juridisk kvinna och registrerades då som barnets mor. Sedan mannen ändrat juridiskt kön ville han få betecknas som sitt barns far, men fick avslag på detta av Skatteverket. Domstolen ansåg att registreringen inte var förenlig med rätten till privatliv och konstaterade bl.a. att avsaknaden av

uttrycklig reglering och den rättsosäkerhet som detta resulterat i, i möjligaste mån inte ska drabba den enskilde.

Att en man står som biologisk mor i folkbokföringsregistret innebär dels praktiska problem i kontakt med exempelvis skola, sjukvård och alla andra ställen där barnets vårdnadshavare behöver identifiera sig, dels att såväl mannen som barnet kan tvingas berätta om mannens bakgrund oavsett om de vill eller inte, vilket är integritetskränkande för såväl förälder som barn. En juridisk ändring av kön ska erkännas fullt ut, och det gör den inte om en man står registrerad som mor i folkbokföringen.

Förutom att det förekommer att män som föder barn registreras som mödrar och att personer som ändrat juridiskt kön efter att ha fött barn har svårigheter att bli registrerade som barnets far i folkbokföringsregistret, har dessutom flera transpersoner vittnat om svårigheter i kontakten med sjukvården i samband med graviditet, både i fråga om bemötande och rena byråkratiska hinder. Det kan bl.a. handla om att det inte gått att mata in ett manligt personnummer i sjukhusens journalsystem när en person ska skrivas in på mödravårdscentral eller att det uppstått problem och förvirring när gravida män sökt akut vård.

Eftersom det är möjligt att ändra juridiskt kön och personnummer utan att sterilisera sig eller genomgå en medicinsk könskorrigering torde det bli mer vanligt förekommande att personer med ett manligt personnummer blir gravida och föder barn, varmed det är mycket viktigt att såväl sjukvård som myndigheter framgent ger alla personer, oavsett bakgrund och kön, ett korrekt och respektfullt bemötande samt att ändringar av juridiskt kön erkänns fullt ut.

Fram till dess att familjelagstiftningen blivit helt könsneutral och det därmed inte längre kommer att registreras vem som är moder och fader utan endast vem/vilka som är barnets förälder/föräldrar, behöver det vidtas åtgärder för att ändringar av juridiskt kön ska erkännas fullt ut även när det gäller familjefrågor. Skatteverket bör därför ges tydliga direktiv om att folkbokföringsregistret ska anpassas efter det juridiska könet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

15. Personnummer och samordningsnummer, punkt 22 (V)

av Daniel Sestrajic (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:49 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 14 och
avslår motionerna

2015/16:327 av Anna Wallén (S),

2015/16:1100 av Ewa Thalén Finné (M) och
2015/16:2927 av Jan R Andersson (M).

Ställningstagande

Varje svensk har ett unikt individuellt personnummer som används vid identifiering. De första sex siffrorna är personens födelsedatum, vilket följs av en fyrsiffrig kod. De påföljande tre siffrorna är ett löpnummer, där tredje siffran beskriver personens kön – jämn siffra för kvinnor och udda för män. Den sista siffran är en kontrollsiffra som räknas fram ur de övriga. För de flesta av oss är dessa förhållanden oproblematiske; däremot kan de vara problematiska för transpersoner. Processen för att ändra juridiskt kön eller genomgå könskorrigering vård kan ta lång tid samtidigt som personen i fråga naturligtvis vill bli identifierad som det juridiska kön den anser sig tillhöra. När legitimation måste uppvisas eller personnummer anges, vilket är vanligt förekommande i alla möjliga vardagssituationer, avslöjar den tredje siffran i löpnumret alltid vilket juridiskt kön en person tillhör.

Vänsterpartiet anser att personnummersystemet bör revideras och att det ska införas könsneutrala personnummer på så sätt att könsbestämningen i löpnumret tas bort. På så sätt kommer en bort ifrån alla de problem och svårigheter som det kan medföra när personnumret inte överensstämmer med en persons könsidentitet eller könsuttryck. Informationen om juridisk könstillhörighet i personnumret ligger dock till grund för mycket av den könsuppdelade statistiken, vilket är ett viktigt instrument för att synliggöra diskriminering, brottsutsatthet m.m. Därför är det viktigt för oss att det även med könsneutrala personnummer kan säkerställas att det är möjligt att göra könsuppdelad statistik. Könsuppdelad statistik bör naturligtvis även inkludera personer som varken identifierar sig som män eller kvinnor, vilket den sällan gör i dag.

Förutom de brister med dagens personnummersystem som angetts ovan finns ett växande behov av att revidera systemet eftersom det blir allt svårare att ta fram nya personnummer. Personnumren håller helt enkelt på att ta slut. Detta konstaterades exempelvis redan 2008 i en utredning (SOU 2008:60). I Norge beslutades förra året att systemet för personnummer skulle göras om, eftersom sifferkombinationerna beräknades ta slut runt 2030. I samband med detta bestämdes även att siffran i numret som avslöjar könet ska tas bort, detta efter uppmaningar från grupper i samhället som önskar en förändring samtidigt som det finns en internationell trend där fler och fler länder tar bort könstillhörigheten ur sina identitetshandlingar.

Ett könsneutralt personnummer har många fördelar. Förutom att det inte pekar ut en persons kön, kommer heller inte personnumret att behöva ändras efter att en person exempelvis ändrat sitt juridiska kön. Dessutom skulle ett könsneutralt personnummersystem ha stora fördelar och vara bättre anpassat för att hantera när det införs ett tredje juridiskt kön i Sverige. Frågan om ett

nytt personnummersystem bör därför utredas i syfte att införa könsneutrala personnummer.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

16. Skydd för folkbokföringsuppgifter, punkt 23 (M, C, L, KD)

av Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Anette Åkesson (M), Mats Persson (L) och Larry Söder (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2645 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 5 och
bifaller delvis motion

2015/16:2431 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 22.

Ställningstagande

Frågan om skyddade personuppgifter är en viktig del av arbetet med att stärka skyddet för personer som utsätts för hot eller förföljelse. Det finns i dag en hel del olika typer av regler och möjligheter som syftar till att skydda någons identitet och/eller bostadsadress. Alliansregeringen tog också flera initiativ till att stärka skyddet av personuppgifter för hotade och förföljda personer. Den 1 juli 2014 infördes flera lagändringar om ett tätare samarbete mellan myndigheter vad gäller s.k. kvarskrivning och en stärkt sekretess i vissa ärenden.

Alliansen anser att fingerade personuppgifter bör kunna medges i större omfattning än i dag. Det innebär att en person får nya identitetsuppgifter, t.ex. ett nytt namn och nytt personnummer. Därför beslutade alliansregeringen också att låta en särskild utredare göra en samlad översyn av lagstiftningen och föreslå åtgärder som ger ett stärkt skydd för hotade och förföljda personers personuppgifter, både vad gäller lagstiftning och myndighetsrutiner. Utredningen har nu presenterat sitt betänkande (SOU 2015:69). Vi förväntar oss att den sittande regeringen nu utan onödiga dröjsmål fullföljer det reformarbete till skydd för hotade människor som påbörjades av alliansregeringen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:42 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett separat konto för inbetalning av frivillig värnsskatt och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:47 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisning av arbetsgivaravgiften i lönespecifikationen ska vara obligatorisk och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:49 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skatteverket bör ges tydliga direktiv om att folkbokföringsregistret ska anpassas efter det juridiska könet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om ett nytt personnummersystem bör utredas i syfte att införa könsneutrala personnummer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:87 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även prisuppgifter exklusive moms tydligt ska framgå i prisinformationen för konsumenter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:97 av Fredrik Eriksson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga skatteuttag alltid ska redovisas i anslutning till varje transaktion och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:146 av Per-Arne Håkansson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa tyst godkännande av deklARATIONER och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:227 av Erik Ottoson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att synliggöra dolda skatter och avgifter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:282 av Lars Tysklind och Emma Carlsson Löfdahl (båda FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att vara folkbokförd på mer än en ort under samma kalenderår och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:305 av Per-Arne Håkansson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa tyst godkännande av deklARATIONER och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:327 av Anna Wallén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa könsneutrala personnummer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:356 av Teres Lindberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att lagstifta om att alla företag som är verksamma i Sverige ska ha anmälningsplikt/registreringsskyldighet till Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:378 av Ali Esbati m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör anta en nationell handlingsplan mot skattefusk, svartjobb och social dumpning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om individuell redovisning av skatter och arbetsgivaravgifter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska krävas flera uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidsbegränsad F-skatt och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:468 av Teres Lindberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att lagstifta om att alla företag som är verksamma i Sverige ska ha anmälningsplikt/registreringsskyldighet till Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:741 av Staffan Danielsson och Anders Ahlgren (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om redovisning av skatter och avgifter på lönebesked och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:790 av Said Abdu (FP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett krav på att Skatteverket ska ange hur mycket ett företag har betalat i skatt under inkomståret och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett krav på att varje lönebesked måste visa arbetsgivarens skatt och sociala avgifter för den anställda och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:816 av Annelie Karlsson (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över effekterna av F-skatteförändringen 2009 ur både ett arbetsmarknads- och skatteuppbördsperspektiv och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att denna översyn ska inbegripa kontakter med fackliga organisationer i branscher där uppdragstagare markant konkurrerar med arbetstagare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn gällande åtgärder för att försvåra användningen av F-skattsedel i kriminell verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om registrering av utländska företag och företagare verksamma i Sverige måste lösas och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:843 av Hanna Westerén m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av förstärkta insatser mot skattefusk och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:895 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omsättningsgränsen på 178 000 kronor bör tas bort för frisörföretag för likvärdiga villkor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:932 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för barn att vara skrivna på flera adresser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1063 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att följa upp kassaregisterlagens effekter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1066 av Ida Drougge och Erik Bengtzboe (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att synliggöra skatter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1070 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att Skatteverket bör ges ett särskilt uppdrag att informera allmänheten om nivån på olika skatter samt arbetsgivaravgifter, samt att genomslaget av detta bör följas upp, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att statliga myndigheter och verk anger s.k. ”löneskatter” på anställdas lönebesked, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1100 av Ewa Thalén Finné (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över och avskaffa det svenska personnummersystemet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1108 av Said Abdu (FP):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elever som drivit UF-företag ska kunna fortsätta driva dessa efter utbildningens slut, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1116 av Borianan Åberg och Annicka Engblom (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att göra en utvärdering av reformen av personalliggare och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1127 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra en översyn av kassaregisterlagen och ta hänsyn till de problem som beskrivs i motionen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra en översyn av kassaregisterlagen och att fram till dess att en sådan översyn är klar utfärda tillfälliga undantag för de företag som har de problem som beskrivs i motionen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1142 av Annicka Engblom m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av kassaregisterlagen för torg- och marknadshandel och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1200 av Mikael Cederbratt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga fler undantag i folkbokföringslagen (1991:481) och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1208 av Lars-Arne Staxäng (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att verka för mer synliga skatter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1228 av Jenny Petersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frivilliga skatteinbetalningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1232 av Jenny Petersson och Ida Drougge (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att synliggöra dolda skatter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1394 av Fredrik Schulte (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett avvecklande av källskattesystemet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1395 av Fredrik Schulte (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av skatteflyktlagen (1995:575) och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1454 av Johan Nissinen (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den totala lönekostnaden för en anställd ska redovisas i lönekuvertet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1477 av Robert Hannah (FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medborgare bör tilldelas F-skattsedel vid födseln eller när man får uppehållstillstånd i Sverige, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1518 av Per-Arne Håkansson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förenklade regler för föreningslivet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över beloppsgränserna för arbetsgivaravgifter, skatteavdrag och kontrolluppgifter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1624 av Olle Felten m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast intensifiera arbetet med Sveriges bilaterala skatteavtal samt om hur regeringen bör rapportera om arbetet till riksdagen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1772 av Lisbeth Sundén Andersson och Sotiris Delis (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att redovisa skatt på lönebeskedet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1863 av Niklas Karlsson (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om redovisning av arbetsgivaravgifter samt källskatter på individnivå och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om oannonserade kontrollbesök på samtliga arbetsplatser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla företag verksamma i Sverige ska vara registrerade i Sverige samt ha en juridiskt ansvarig och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1865 av Catharina Bråkenhielm (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur enskilda kan hindras från att felaktigt folkbokföra sig på andras folkbokföringsadresser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1933 av Jakob Forssmed m.fl. (KD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga arbetsgivare bör redovisa samtliga skatter och avgifter på lönebeskeden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1945 av Lars-Arne Staxäng och Margareta Cederfelt (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av reglerna för folkbokföring och adressändring så att de blir mer rättssäkra och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1962 av Fredrik Christensson och Anders Ahlgren (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att dela kommunalskatten mellan flera kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2242 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att synliggöra arbetsgivaravgiften per anställd på månadsbasis för såväl kontrollmyndighet som arbetstagare och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2244 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skatteverket i uppdrag att mäta och kartlägga den tid företag ägnar åt skatteadministration och föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2289 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kassaregisterlagen så att den kan vara tillämpbar även vid ambulerande torg- och marknadsförsäljning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2431 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska bli lättare att få byta identitet när det finns ett allvarligt och långvarigt hot mot hälsa och liv i en nära relation och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2457 av Kristina Yngwe (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur skattesystemet kan bli mer transparent och hur en tydligare redovisning av lönekostnaden kan genomföras och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2468 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av lagen om kassaregister och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2566 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av kassalagen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2569 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna för folkbokföring för barn som bor växelvis och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2609 av Sofia Fölster (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur avgifter och skatter som är kopplade till en anställds lön kan bli synliga på lönebeskedet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2633 av Maria Malmer Stenergard (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anståndsreglerna i skattemål bör bli mer generösa och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2645 av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändrad lagstiftning och utvecklade myndighetsrutiner avseende skyddad identitet och byte av identitet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2658 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett införande av en direkt schablonanvisning till jobbskatteavdraget på löntagares lönespecifikation och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra arbetsgivare att redovisa sociala avgifter på löntagares lönespecifikation och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2858 av Aron Modig (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att synliggöra skattetrycket och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skicka "Tack för skatten-sms" innehållande information om personens totala skattebidrag under året till alla som deklarerar elektroniskt, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att synliggöra skattetrycket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska det personliga ansvaret för ett aktiebolags skatteskulder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra ersättningsreglerna vid skattemål och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer generösa anståndsregler för skatteskulder under den tid en juridisk skatteprocess pågår och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2906 av Paula Bieler och Markus Wiechel (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydligare redovisa mervärdesskatt för konsumenter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa socialavgifter i arbetstagares inkomstdeklaration och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa socialavgifter på lönebesked och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheter att i samband med slutskattebeskedet redovisa hur inbetalad skatt fördelats på olika utgiftsområden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2926 av Lena Asplund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga behovet av att synliggöra arbetsgivaravgifterna på lönebesked för offentliga arbetsgivare och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2927 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av hanteringen av samordningsnummer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2940 av Hans Wallmark (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda ifall det skulle vara möjligt att vara skriven del av året på annan ort och därmed skattskyldig för det aktuella antalet månader och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2949 av Lotta Olsson och Ulrika Karlsson i Uppsala (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av bättre synlighet vid skatteuttag och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2954 av Hans Wallmark (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av möjligheten att samköra adressregistrering för Skatteverket, Valmyndigheten och Pensionsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2974 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kassaregisterlagen bör skrivas om i den meningen att kunden alltid ska få kvitto om man ber om det, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3012 av Per Åsling m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nödvändigheten av ett förtydligande av reglerna om dispens från kravet på kassaregister och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3064 av Martin Kinnunen (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara obligatoriskt att synliggöra arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspension på lönebeskeden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3078 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bokföringshjälp till småföretagare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att småföretagare ska få en förenklad deklarationsprocess och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en bokföringstjänst kopplad direkt till Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3081 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagare som lämnat in felaktiga eller försenade uppgifter enbart ska beläggas med administrativ avgift om felet inte begåtts uppsåtligt eller för egen vinnings skull och tillkännager detta för regeringen.